

ЯмэфэкI хагъэунэфыкIыгъ

Тыгуасэ, щылэ мазэм и 14-м, УФ-м ипрокураторэ зыщылэр илъэс 291-рэ зэрэхъурэр хигъэунэфыкIыгъ. Ащ фэгъэхьыгъэ зэхыхъу АР-м и Правительствэ зычIэт Унэм щызэхашъагъэм хэлэжьагъэх АР-м и Лышхъу ТхьакIущынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумIыл Муратэ, Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу Iэщэ Мухьамэд, федеральнэ инспектор шхьалэу Лылуужу Адамэ, суд ыкIи правэухъумэкIо орган зэфэшхьафхэм япащэхэр, нэмыкIхэр.

АР-м и Лышхъу пстэумэ апэу АР-м ипрокуратор шхьалэу Василий Пословскэм юстициемкIэ ящэнэрэ класс зилэ советникышIэр кызырэфэгъэшъошагъэм фэшI кыфэгущуагъ, псауныгъэ пытэ илэу, игъэхъагъэхэм ахигъахъозэ илофшIэн лыгъэкIотэнэу кыфалъэуагъ.

— Цыфэу республикэм ис-

хэм яфитыныгъэхэм якъэухъумэн, рэхъатныгъэрэ мамырныгъэрэ ялэу псэунхэм прокуратурэм илахышхо хэлхъэ, — кылуагъ ащ нэужым. — Аужырэ илъэххэм шъуилофшIэн хэшIыкIэу лъэныкIо пстэумкIи хэжъугъэхуагъ, коррупцием, кьольхъштэным, экстремизмэм, нэмыкI хэбзэукъоныгъабэхэм

апэшIуекIоу зэшIошхуырэр нэрылъэгъу. Республикэ прокуратурэм Iоф шызышIэрэ пстэуми шъуимэфэкIыкIэ сышъуфэгущIо, шлуагъэу щылэр кыжъудэхъунэу сышъуфэ-лъаIо.

АР-м ипрокуратор шхьалэу Василий Пословскэр прокуратурэм игъэхъагъэхэм кIэ-кIэу кыатегушылагъ, зэкIэ ащ шылажъэхэрэм кыафэгущуагъыкIи илофшIэнкIэ анахь чанэу бгъэхалхъэхэмрэ щытху тхылххэмрэкIэ кыхагъэщыгъэхэм ахэр кьаритыжыгъэх.

Джащ фэдэу прокуратурэм илофышIэхэм япрофессионалнэ мэфэкIыкIэ кыафэгущуагъэх АР-м и Парламент и Тхьаматэ игуадзэу Iэщэ Мухьамэд, АР-м и АпшIэрэ Суд итхьаматэу Трэхъо Аслъан, шынэгъончэнымкIэ Федеральнэ кьулыкIум АР-мкIэ и ГъэlorышIапIэ ипащэу Олег Селезневыр, АР-м хэгъэгущуагъ кIоцI IофхэмкIэ иминистрэу Александр Речицкэр, нэмыкIхэр.

ХЪУТ Нэфсэт.

ЗАКОНЫКIЭМ ФЭГЪЭХЪЫГЪ

Егъэжъэгъум гугъэ къеты

Сабыи ибэхэм, зянэ-зятэхэм кыаахыгъэхэу хэбзэ кIэлэцIыкIу Iыгъыплэхэм ащалыгъэхэм аныбжэ зыкIу, ахэм зэкIэмэ псэупIэхэр кыазэраратыштхэр Федеральнэ законыкIэу «Нытыхэр зышхъащымытыжхэ ыкIи зылыгъын зымылэ сабыи ибэхэм псэупIэ ягъэгъотыгъэным ылъэныкIокIэ Урысые Федерацием ихэбзэгъуцугъэ акт хэыхыгъэхэм зэхъокIыныгъэхэр афшIыгъэнхэм ехылагъ» зыфилорэм кышыреIотыкIых. Ибэ мин пчъагъэу хэгъэгум исхэм апае а законым мэхъанэ икIу иI, ащ кIуачIэ илэ зыхъугъэр кыхыгъэ 2013-рэ илъэсым иапэрэ мафэ кышцегъэжъагъэу ары.

ЗаконыкIэм кызырэщилорэмкIэ, Урысые Федерацием исубъект пстэуми псэупIэ фондхэр ащызэхашъштых, сабыи ибэхэмрэ янэ-ятэхэм амышIухэрэмрэ псэупIэ арагъэгъотыныр нахь IэшIэх кышылынэу ащ щэгугых.

Адыгеири ащ фэдэ фондым изэхэщэн тызыхэт илъэсым кышыгъэжъагъэу пылгышт. Джи сабыи ибэхэм унэхэр е ахэр кызыррацъфын ахыщэ кьаратыжышIтэп, хэушхъафыкIыгъэ фондэу зэхашъэрэм шыщ унэ е фэтэр арагъэгъотышт. Ахэр ежъхэр зыщыпсэухэрэ чIыплэхэм е Адыгеим ит псэупIэ зэфэшхъафхэм ащыщхэм кьащаратыштых.

АР-м ипрокуратурэ зэрэщыхагъэунэфыкIыремкIэ, сабыи ибэхэм унэхэр займэ шыкIэм тетэу кьазэраратыштхэр нахышIу. Джи ахэм кьафатIупщырэ ахыщэр зымы дыригъэ-

кIокIыжышIтэп. Ибэхэм унэ кьазэраратыштхэр мылъкоу икIыгъэ илъэсым тиреспубликэ щагъэфедагъэм кыхыгъэ илъэсми хахьо фашIышт. Ащ пае ахыщэ тедзэр республикэ бюджетым кыхагъэкIышт. ПсэупIэхэм язэгъэгъотын пэлуагъэхъанэу сомэ миллион 57-м ехуэ 2013-рэ республикэ бюджетым кышыдалытагъ.

Адыгэ Республикэм гъэсэнныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэу Хъуажэ Аминэт АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ия XIV-рэ зэхэсыгъо кышыгушылэзэ хигъэунэфыкIыгъ 2004 — 2011-рэ илъэсхэм кьакIоцI псэупIэ зымылэ ибэ 632-мэ Адыгеим зыщыпсэунхэ унэхэр кьазэраратыгъэхэр, 2004-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, зипсэупIэ нахышIу зышыгъэхэмрэ кызыраратыгъэхэмрэ фэдишIыкIэ нахыбэ хуэгъэ. ИкIыгъэ илъэсым ыкIэм ехуэлэу зыхагъэуцохэрэ чэзыум рамыгъажэхэу Iэпылэгъу зыфэхъун фэе цыфхэр 280-рэ хуэщтыгъэх.

Унэ е фэтэр кызыратынхэ фэе сабыи хэм япчъагъэрэ ахэм кьахъон ылъэкIыштхэр зыфэ-дизымрэ илъэс къэс зэрагъэунэфыжын (зэрагъэкIэжын) фаер АР-м ипрокуратури кышегъэщы.

Законом кIуачIэ илэ зыщыхуэгъэ уахътэм тэфэу чэзыум зыхызыгъэтхэгъэгъэ ибэхэмрэ зянэ-зятэхэр зышхъаарымытыжэ сабыи хэмрэ арых ащ фашIыгъэ хэхъоныгъэхэр зыфэгъэхыгъэхэр.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и Лышхъу иунашъу

Рэзэныгъэ тхылъ ятыгъэным ехылагъ

Гуетыныгъэ фырялэу якъулыкIу пшъэрыл зэрагъэцакIэрэм ыкIи Урысые Федерацием ипрокуратурэ илофышIэ и Мафэ зэрэхъагъэунэфыкIырем япхыгъэу рэзэныгъэ тхылъ ятыгъэнэу:

1) Кривецкий Михаил Юрий ыкIом — Адыгэ Республикэм и Прокурор илэпылэгъу шхьалэу зыныбжэ имыкIугъэхэмрэ ныбжыкIэхэмрэ яхылылэгъэ хэбзэгъэуцугъэхэр зэрагъэцакIэрэм гъунэ лъызыфырэм, а 1-рэ класс зилэ юристым;

2) Новоселецкий Максим Василий ыкIом — Адыгэ Республикэм и Прокурор илэпылэгъу кьольхъэ тын-Iыхыным пэуцужыгъэным тегъэпсыхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцакIэрэм гъунэ лъызыфырэм, юстициемкIэ младшэ советникым.

Адыгэ Республикэм и Лышхъу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан кь. Мыекъуапэ, щылэ мазэм и 14, 2013-рэ илъэс N 1

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Илъэсыбэ хуэгъэу шлуагъэ кыгъэу гъэсэнныгъэм зэрэфэлажъэхэрэм, егъэджэн-пIуныгъэ Iофыр гурыт еджапIэм нахышIоу щызэхэщэгъэным ашхъэкIэ ялахышхо зэрэхашыхэрэм, кытIэхъухэрэ ныбжыкIэхэм яегъэджэнкIэ ыкIи япIункIэ гъэхъагъэхэр зэрашыгъэхэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхылъ афагъэшъошагъ: — Джымэ Светланэ Мухьдинэ ыпхъум,

Шэуджэн районым и МБОУ-у «Гурыт еджапIэу N 10-м» идиректор пIуныгъэ IофымкIэ игуадзэ, тариххымрэ обществознаниемрэкIэ икIэлэегъаджэ;

— Къатмэс Лизэ Бахъчэрые ыпхъум, Шэуджэн районымкIэ кьуаджэу Джыракъые и МБОУ-у «Гурыт еджапIэу N 3-м» идиректор методикэ IофшIэнымкIэ игуадзэ, биологиемкIэ икIэлэегъаджэ.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иятIокIэнэрэ щырэ зэхэсыгъо илофшIэн 2013-рэ илъэсым щылэ мазэм и 16-м лыгъэкIотэшт.

IофшIэныр сыхъатыр 11.00-м зэхэсыгъохэр зыщыкIохэрэ Залышхоу Жуковскэм иурам тет унэу N 22-м хэтым щаублэшт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу IЭЩЭ Мухьамэд

2 Колледжым пэщакIэ фашIыгъ

Адыгъ къэралыгъо университетым иректорэу Хъунэго Рэщыдэ иунашъокIэ АКЪУ-м

и Мыекъопэ къэралыгъо гуманитарнэ-техническэ колледж пэщакIэ иIэ хъугъэ. Щылэ мазэм и 11-м колледжым щылажъэхэрэм ректорым заIуигъэкIагъ ыкIи КIэрэщэ Андзаур нэIуасэ афишIыгъ. Андзаур мэзаем и 20-м, 1976-рэ илъэсым къэхъугъ. 1998-рэ илъэсым Пшызэ шъолыр къэралыгъо технологическэ университетым иэкономическэ-менеджер факультет къыухыгъ. Экономическэ шIэныгъэхэмкIэ доктор, профессор. Адыгъ къэралыгъо университетым иэкономическэ факультет идеканэу Iоф ышIагъ. «АР-м шIэныгъэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшху» зыфиIорэ

цIэр иI. АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъэсэнныгъэмкIэ, шIэныгъэмкIэ, къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ ыкIи ныбжьыкIэ IофхэмкIэ и Комитет итхьамат. Илъэс пчъагъэрэ колледжым ипэщакIэу Владимир Василиади зэрэфэразэр ректорым къыхигъэщыгъ ыкIи АКЪУ-м иректор иупчIэжъэгъоу ар ыгъэнэфагъ. — ГъэрэкIо АКЪУ-м и Мыекъопэ къэралыгъо гуманитарнэ-техническэ колледж илъэс 25-рэ хъугъэ Iоф зишIэрэр. Урысыем икыбылэ ит гурыт хэушъхьафыкIыгъэ еджэпIэ учреждение анахъ дэгъухэм ясатырэ хэуцонным Владимир Василиади фэлэжъагъ. Непэ ар анахъ узчыгуугъын ыкIи хъэбонныгъэхэр зышIырэ гъэсэнныгъэм иучреждениехэм ащыщ. **ПАТИКЪО Анет.**

Полицием хахъэ зышIоигъохэм япчъагъэ хэхъуагъ

Адыгъ Республикэм хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министертвэ икIыгъэ 2012-рэ илъэсым Iофэу ышIагъэм изэфэхьысыжъхэм, общественнэ щынэгъончъагъэр къэухъумэгъэным фэшI полицием икыулыкъушIэхэм зэшIуахырэм, тапэкIэ пшъэрылъэу зыфагъэуцужьы-хэрэм афэгъэхьыгъагъ мы мафэхэм Мыекъуапэ щы-кIогъэ пресс-конференциер. Ащ хэлэжъагъэх министрэу Александр Речицкэр, ащ игуадзэхэу БрантIэ Мурадин, Владимир Дейнекэр, Евгений Долматовыр.

А.Речицкэм пэублэ псалъэ къышIызэ икIыгъэ илъэсым изэфэхьысыжъхэм къатегушыIагъ. 2011-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу УФ-м хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министертвэ щы-кIорэ зэхьокIыныгъэхэр 2012-рэ илъэсми республикэм зэрэщыкIуагъэхэр анахъ шъхьалэу ащ къыхигъэщыгъ. ИкIыгъэ илъэсым республикэм зэкIэмкIи бзэджэшIэгъэ 4076-рэ щызэрахьагъэу хэбзэхъумэкIо къулыкъухэм агъэунэфыгъ, 2011-рэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, ар проценти 10,7-кIэ нахъ макI. Полицием икыулыкъушIэхэм бзэджэшIагъэу зэхафын альэкIыгъэр процент 77-м кIахъэ. УкIыгъэ Iофхэм япчъагъэ хэпшыIкIэу хэхъуагъ (нэбгырэ 29-рэ), бзылфыгъэм зэрэбзэныгъэхэм епхыгъэ бзэджэшIагъэхэм япчъагъэ 2011-рэ илъэсым 19 хъуштыгъэмэ, икIыгъэ илъэсым ар 34-м нэсыгъ. Тыгъонным, экономикэм япхыгъэ бзэджэшIагъэхэм япчъагъэ нахъ макIэ хъугъэ. Республикэм щызэрахьагъэ бзэджэшIагъэхэм ащыщэу минитIум ехъур хэбзэхъумэкIо къулыкъухэм зэхафын альэкIыгъ. Ылпэрэ илъэсхэм зэрахьагъэ бзэджэшIагъэ-

хэу (анахъэу хылыгъэхэм ыкIи хылыгъэ дэдэхэм) зэхафыгъэхэм япчъагъэ процент 40 фэдизкIэ нахъыбэ хъугъэ. БзэджэшIагъэ зезыхьагъэхэм япроцент 40-м ехъумэ ыпэкIэ хэбзэхъухьагъэр аукуагъэу щытыгъ, нэбгырэ 582-р хьапсым чIэсыгъ. 2012-рэ илъэсым ыкIэм ехъулэу зыныбжэ имыкыгъэгъэхэр зыхэлэжъэгъэхэ бзэджэшIэгъы 169-рэ Адыгейм щызэрахьагъ, ахэм ащыщэу процент 35-р хылыгъэхэм ыкIи хылыгъэ дэдэхэм ахалтыгъэх. Полицием къулыкъу щызыхьырэ нэбгырэ 12-мэ альэныкыкIэ уголовнэ Iоф 22-рэ къыззIуахыгъ, ахэм къатэфэрэ пшъэдэкIыжыр арагъэхьышт. Хэбзэхъухьагъэр зыукъохэрэм пшъэдэкIыжэ зэрахьырэм дакIоу, ахэр полицием зэрэхагъэкIыштхэр мыщ дэжыым А.Речицкэм къыIуагъ.

ГумэкIыгъо шъхьалэу министрэм къыгъэнэфагъэхэм ащыщ республикэм игъогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шIагъэхэм япчъагъэ зэрэбэр. 2012-рэ илъэсым Адыгейм игъогухэм аварие 540-рэ къатехъухьагъ. Ахэм нэбгыришъэм ехъу ахэкIодагъ, нэбгырэ 643-мэ шъобж зэфэшъхьафхэр атешагъэхэ

хъугъэ. ГъогурыкIонным ишапхэхэр зэрамыгъэцакIэрэм, водительхэм ащыщыбэр ешъуагъэу рулым зэрэкIэрытIысхьэрэм мы тхьамыкIагъохэр къакIэлъыкIохэу А.Речицкэм ылытагъ.

Полицием къулыкъу щызыхьыхэрэм, ахэм яунагъохэм ящыIэкIэ-псэукIэ нахьышIу шыгъэныр АР-м хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министертвэ ипащэхэм къыдалыгътэзэ, мы аужырэ уахъгэм зэшIуахыгъэр макIэп. Пчъагъэу зэтет унэхэр ашIыгъэх, нэбгырабэмэ псэупIэхэр арагъэгъотыгъэх. Ащ дакIоу, аужырэ шапхэхэм адистхэрэ административнэ унакIэхэри агъэпсыгъэх. КъулыкъушIэхэм япшъэрылхэр щытхъу хэлъэу агъэцэкIэнхэм фэшI материальнэ-техническэ зытетыр нахьышIу ашIын альэкIыгъ. А IофшIэныр 2013-рэ илъэсми лъагъэкIотэн гухэлъ шыл.

Полицием илофышIэхэм ялэжапкIэ нахьыбэ зэрэхъугъэми ишIогъэшхо къэкIуагъ. Ар къеушыхьаты непэ ащ зищыIэныгъэ гъогу езыпхы зышIоигъо ныбжьыкIэхэм япчъагъэ хэпшыIкIэу зэрэхъуагъэр. ГушъыIэм пае, зы офицер IэнатIэм Iухьан гухэлъ зилэхэм япчъагъэ нэбгырэ 50-м кIахъэ. Министрэм мыщ дэжыым къызэриIуагъэмкIэ, полицием аштэштхэр апшъэрэ гъэсэнныгъэ зилэхэу, сэнэхьатым хэшIыкI фызиIэхэр арых.

Нэужым зыфэгъэзэгъэ лъэныкьохэм ялбытыгъэу министрэм игуадзэхэм илъэсым изэфэхьысыжъхэр къашIыгъэх, обществэм мэхъанэшхо зэритыгъэ уголовнэ Iофхэм язэхъфын зэрэлъыкIуатэрэм къатегушылагъэх, журналистхэм яупчIэхэм джэуапхэр къаратыжыгъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сабыйхэр къэухъумэгъэнхэр зэкIэми апшъ

ИлъэсыкIэм зэхьокIыныгъэу къызыдихьыгъэхэм ащыщ «Дима Яковлев» зыфиIорэ унашъор зэраштагъэр. ИлъэситIу зыныбжэ Димэ Америкэм щыщхэм аштэгъагъ. Ты фэхъугъэм гъэмэфэ фэбэшхом автомобиль гъэпытагъэм къыригъани, имэхыхьэгъагъ, мыкIэлэцIыкIум ыцIэкIэ унашъом еджагъэх. Мы хъугъэ-шIагъэм нэмыкIэу, тикъэралыгъо рашыгъэ сабийхэм жъалымыгъэ къадызэрахьэу бэрэ къыхэкIыгъ.

Унашъом зэритымкIэ, Урысые Федерацием ис кIэлэцIыкIухэр Америкэм ащэн фитхэп. — Тэ тиреспубликэIэ Iэ-кIыб къэралыгъохэм зянэ-зятэ зымыIэжъ сабийхэр ащэнэу зырагъэжъагъэр 1996-рэ илъэсыр ары, — къеIуатэ АР-м гъэсэнныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэу Хъуажэ Аминэт. — Джащ къыщегъэжъагъэу 2008-м нэс IэкIыб къэралыгъохэм ащанIунхэу сабыи 132-рэ аштагъ. Ахэм ащыщэу Америкэм нэбгыри 127-рэ, Италием нэбгыритIу, Ирландием нэбгы-

рищ ащанIух. Зээзгыныгъэу зэдашыгъагъэм къыхэкIыкIэ сабийхэм ящыIэкIэ-псэукIэ фэгъэхьыгъэ тхылыхэр апэрэ илъэсищым тиреспубликэ къыIуагъэщтыгъэх ыкIи зи мыхъун къамышъулагъэу ары зэрагъэунэфыгъэр. 2008-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу сабийхэр аштэнэу шIоигъоныгъэ зилэ къыхэкIыгъэп.

Урысые Федерацием щыпсэурэ унэгъо 51-мэ сабийхэр аштэнэу тхылыхэр агъэхьазырых. Ахэр анахъэу къызыкIэ-лъэлухэрэр анахъ цIыкIухэр ары.

АР-м непэрэ мафэм сабий ибэу 1602-рэ ис. Унагъом игъэпыгъэн фэгъэхьыгъэ Iофтхьабзэу зэхатшэхэрэм яшIуагъэкIэ, гъэрэкIо елыгыгъэмэ, сабыеу къычIадзыжыкIэхэрэм япчъагъэ процентипшыIкIэ нахъ макIэ хъугъэ. Мыш шыщэу унагъохэм аштагъэхэр сабий 300 фэдиз, зылыпIлэнхэу аратыгъэр 850-рэ, унагъохэм ащанIухэрэр нэбгырэ 286-рэ, интернатхэм ачIэсхэр 169-рэ мэхъу.

ПАТИКЪО Анет.

Къэлэдэсхэм ашIогъэшIэгъоныгъ

Чэтыухэм я Дунэе къэгъэлъэгъонэу «Maikop-AFC-2013» зыфиIорэр апэрэу Мыекъуапэ зыгъэпсэфыгъо мафэхэм щызэхашагъ. Къалэм иадминистратиерэ чэтыухэр зылыгъхэм я Клубэу «Дежавю» зыфиIоу къалэу Краснодар дэтымрэ Iофтхьабзэм кIэщакIо фэхъугъэх. Культурэм и Унэу Мыекъуапэ дэтым ар щыкIуагъ. Къэгъэлъэгъоныр зыфэдэщтыр тшIогъэшIэгъонэу тэри ащ теблэгъагъ.

Чэтыу лъэпкъышIоу дунаим тетхэр ащ къырашэлIагъэх. Урысыем ишъолыр зэфэшъхьафхэм кIарыкIыгъэ цIыфхэм псэушъхьы 150-м ехъу къэгъэлъэгъоным къырашэлIагъ. Чэтыу лъэпкъхэу «мейн кун», «шотландский вислорухий», «сфинкс», «бенгалы», «ориенталы», нэмыкIэхэри къэгъэлъэгъоным хэлэжъагъэх. Цыф бэ дэдэ зыпIыхьакIо ащ къэкIогъагъ. ЦыкIуи ини зэфэдэу ашIогъэшIэгъонэу чэтыухэм акIэрыхьэщтыгъэх, къыздикыгъэхэм акIэупчIэщтыгъэх. Чэтыу зыщэфы зышIои-

гъохэри къахэкIыгъэх. Къыхэгъэщыгъэн фае, уасэхэр зэфэшъхьафыгъэх — сомэ мини 5-м къышыгублагъэу 45-м нэс.

— Апэрэ мафэм мыщ фэдиз цIыф къэкIолэныр тшIагъэп, — къеIуатэ клубым иIофышIэу Татьяна Кравченкэм. — Тиныбджэгъоу Мыекъуапэ дэсхэм къэгъэлъэгъоныр мыщ къыщызэлутхынэу тыгу къагъэкIыгъ. ТызэрядэлугъэмкIи тыкIэгъоужыгъэп. Анахъэу къыхэзгъэщымэ сшIоигъор цIыфэу къэгъэлъэгъоным къэкIолIагъэхэр зэрэгъэсагъэхэр, обществэм зызэрэцагъэпсырэр зэхэщакIохэмкIэ тыгу зэрэрихыгъэр ары. НэмыкI къалэхэм псэушъхьэхэр щатшIурахьыжъэхэмэ къатетхьыжъэуи къыхэкIыгъ. Гъатхэм джыри тыкъэкIонэу тэгугъэ.

Чэтыухэр лъэныкыо зэфэшъхьафхэмкIэ зэрагъэнэкъокъугъэх. Анахъ цIыкIухэмкIэ апэрэ чIыпIэр Шытхьалэ кыкIыгъэ Дина Подолян ичэтыоу Аурелито фагъэшъошагъ. Ащ мэзи 3 нахъ ымыныбжьымы, мыр иятIонэрэ энэкъокъу. Зыныбжэ мэзи 6-м ехъугъэхэмкIэ Краснодар кыкIыгъэхэу Наталья Драгалевампрэ Людмила Шатыррэ ячэтыухэм апэрэ чIыпIэхэр къахыгъэх.

Мыекъуапэ щыщэу Нина Василевам чэтыу лъэпкъхэу «ориенталхэр» апэрэ мафэм щачэфыгъэх. Къэгъэлъэгъоным хэлэжъэнхэу игъо ифагъэхэп.

Псэушъхьэхэмрэ ахэр зиэхэмрэ зэфыщытыкIэу зэфыраIэм, «зэрэздэгущыIэхэрэм» уалшылэныр гъэшIэгъоныгъэ.

ШХОНЧЫБЭШIЭ Рузан.

Сурэтым итыр: апэрэ чIыпIэр къыдзыхыгъэ чэтыу лъэпкъэу «сфинкс» зыфиIоу Аурелито зыцIэр.

Лыхъужъныгъэ зэрихъагъ

Тызыщыпсэурэ къыблэ лъэныкъом кIымафэр шыгъэшIэгъон: сыхъат заулэм къыклоцI псыубытыпIэхэм мылър ателъы, ащ лъыпытэу, ар къэжъужы. Ау сыдэу шытми кIымэфэ лъэхъаным кIэлэцIыкIухэм загъэпсэфынэу, джэгунхэу фаех. ЗэкIэри ащыгъупшагъэу ахэр мыл мыпытэм телъадэх, гумэкIыгъо хэфэх.

Къуаджэу Улапэ пштэмэ, узгетехъан ыкIи зыщыбгъэцIэнлээн мыл къэбгъотыныр къин — псыхъо цыкIоу Улэ къыдэнэгъэ псыр мэкIэ дэд. Ау тыди нэсыхэрэ кIэлэцIыкIухэр «Экизовэ балкэкIэ» заджэхэрэм кIуагъэх, ащ мыл къыща-

гъотыгъ ыкIи зэгъусэхэу техъагъэх. Мыщ дэжъым икIоу мыщтыгъэ псым я 7-рэ классым шеджэрэ ТхъакIуцынэ Ахъмэд пхырызи, метрэрэ ныкIорэ зыкуугъэм хэфэгъ.

КIэлэцIыкIоу ащ игъусагъэхэм къэхъугъэр залъэгъум штэхи, зэбгырычыжыгъэх. Ау я 5-рэ классым ис Хъаджымэ Эльдар мы хъугъэ-шлагъэм къыгъэщтагъэп, емыгупшысэу чыплэ къин ифэгъэ кIалэм Iэпылэгъу фэхъунэу зыуидзагъ ыкIи иныбджэгъу нахъыжъ къыгъэнэжыгъ.

Сурэтым итхэр: **Хъаджымэ Эльдаррэ ТхъакIуцынэ Ахъмэдрэ.**

Къагъээрэ пкъыгъом фагъэдагъ

Шылэ мазэм и 12-м сыхъатыр 10-м адэжь Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ макъэ къырагъэIугъ Мыекъуапэ дэт апэрэ поликлиникэм зыщыщыр амышIэу Iальмэкъ горэ зэрэчIэлъыр. КъулыкIушIэхэр чыплэм екIолагъэх ыкIи псынклэу сымаджэхэмрэ Iэзаплэм иIофышIэхэмрэ къычIашыгъэх, гъогухэр зэфашIыгъэх.

— Гуцаф зыфашIыгъэ Iальмэкъыр сымаджэ горэм къыщыгъупшагъэу шыгъынхэр илхэу шытыгъ, ау гу зэрэлъатагъэр ыкIи макъэ къызэрагъэIугъэр тэрэз, — еIо АР-м хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ипресс-къулыкIу ипащэу Гъомлэшк Байзэт.

Iэзаплэр зыхэт унэм чIэсхэм къызэраIуагъэмкIэ, мы хъугъэ-шлагъэм пае зи къэбар зэхыхъгъэп, яунэхэм рэхъатэу арысыгъэх.

(Тикорр.).

ПЕНСИЕХЭМКIЭ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

Иэрылхъэу къаIыпхын уфитэп

Ны мылкъум игъэфедэн къыгъэлъэгъуагъэр

Ны (унэгъо) мылкъур агъэфедэу заублэгъэ 2007-рэ илгъэсым къыщыублагъэу ПенсиехэмкIэ фондым и Адыгэ республикэ Къутамэ къэралыгъо сертификат мин 15 тиреспубликэ щыпсэухэрэм аритыгъ. Ахэм ащыщхэу унэгъо 3061-м а законом зэригъэнэфэрэ шIыкIэм тегъэпсыкIыгъэу а мылкъур зэрэпсаоу агъэфедат. Пстэуми анахъыбэу (нэбгырэ 5987-рэ) ны (унэгъо) мылкъур зыхалхъагъэр зычIэсыщтхэ унэ зэгъэгъотыгъэныр ары. Нэбгырэ 3142-м зычIэсыщтыр къашэфыным фэшI чыфэу аштэгъагъэр тыжыгъэным, нэбгырэ 2845-м унэ къэщэфыгъэным, нэбгырэ 64-м кIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ ягъэгъотыгъэным, нэбгыри 4-м пенсиехэм апае мылкъу зэIугъэкIэгъэным ны (унэгъо) мылкъур апэIуагъэхъагъ.

КъызэтынэкIыгъэ илгъэсым ны (унэгъо) мылкъур сомэ 387640-м нэсыгъагъ. Ащ нафэ къешIы 2007-рэ илгъэсым къыщыублагъэу ны (унэгъо) мылкъур илгъэс къэс индексация ашIызэ сомэ мини 137-рэ ащ къызэрэхъагъэр. Джы тызхэхъэгъэ 2013-рэ илгъэсым ар сомэ 408960-м нэсыгъ.

Ны (унэгъо) мылкъум игъэфедэн шэпхъэ гъэнэфагъэ пыл. Хэбзэгъэуцугъэм зэригъэнэфагъэмкIэ, мылкъур зыгъелытэгъэ сабым ыныбжъ илгъэсищ зыхъукIэ ары нылэп ар цыфым ыгъэфедэн фит зыхъурэр. Ау сабым ыныбжъ емылгытыгъэу, цыфым ны (унэгъо) мылкъур ыгъэфедэн фит унэ къыщэфыным е ышIыным фэшI чыфэу къаIыпхыгъэр тыжыгъэным пэIуигъахъэ зыхъукIэ.

Аужырэ лъэхъаным Урысыем ишгъолыр зэфэшхъафхэм ны мылкъур Иэрылхъэу къаIыпхыгъэным ехыллэгъэ хъугъэ-шлагъэхэр нахъыбэу къащыхъухэу аублагъ. Хэбзэнчъэ зекIуакIэр шэны зыфэхъугъэ сатыушIэ зырызхэм ны (унэгъо) мылкъур псынклэу ыкIи Иэрылхъэу къаIыпхыгъэным ехыллэгъэ фэлэ-фашIэхэр къэралыгъо сертификат зилэхэм афагъэцакIэхэу хъугъэ. Ащ къыхэкIэу ПенсиехэмкIэ фондым и Адыгэ республикэ Къутамэ сертификат зилэхэм агу къегъэкIыжы цыхъэ зыфэшыгъуаеу шыт фирмэхэр пыщэгъу пшIынхэу зэримыщыкIагъэр.

Номерэу 256-ФЗ зытетэу 2006-рэ илгъэсым тыгъэгъазэм и 29-м къыдэкIыгъэ Федеральнэ законэу «КIэлэцIыкIу зилэ унагъохэм къэралыгъо Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ хэгъэхъожэ Iофыгъохэу зехъэгъэн фаехэм яхъыллагъ» зыфиIорэм ия 7-рэ

статья ишапхъэхэм зэрагъэнэфэрэмкIэ, ны (унэгъо) мылкъур зыпэIуигъэхъажыщт чыфэ сьд фэдэ чыфэт организации сертификат зилэ кыIыпхын фит. Арышъ, потребительскэ кооператив ыкIи нэмыкI организациехэм къаIахыгъэ чыфэхэм ны (унэгъо) мылкъур апэIугъэхъэ-гъэным ехыллэгъэ правовой льапсэхэр ПенсиехэмкIэ фондым илэх.

Арэу шыт нахъ мышIэми, чыфэт организациехэм шэпхъэ гъэшIэгъонхэр зыгъэфедэхэрэр ахэтых. Ахэм ахэтых ПенсиехэмкIэ фондым ны (унэгъо) мылкъур ясчет зыригъэхъэрэ нэуж цыфым чыфэ къыратынэу Iуагъэ къадзышIыхэрэр. Мыщ дэжъым цыфым чыфэ организацием къыритыгъэу зыгъэнэфэрэ зэзэгъыныгъэм нахъ пасэу ыIапэ кIидзэнэу ищыкIагъэп. Сыда плэмэ чыфэт организацием исчет ны (унэгъо) мылкъур зыхъэхэрэ ужым узэримыгъэ-

кIолэжыны, уимылъку пшIуишын ыльэкIышъ.

Арышъ, чыфэтэу шымыт организацием чыфэ къыIыпхыгъэу къэралыгъо сертификат зилэ цыфым зэзэгъыныгъэ дишIы зыхъукIэ анахъэу ыналэ зытыригъэтын фаехэм ащыщых физическэ лицэкIэ алъытэрэм чыфэ ритын фитэу ащ иустав итхагъа зыфэпIощтыр, финанс лъэныкъомкIэ ащ амалэу илэхэр, Iоф шызышIэрэ пчъагъэр, зэзэгъыныгъэм шапхъэу ыгъэнафэхэрэр ыкIи ахэр гъэцэкIэжыгъэнхэмкIэ гарантиеу шыIэхэр.

Банкхэм ыкIи нэмыкI чыфэт организациехэм чыфэ къаIыпхыным фэшI тхылгыпIабэ япхыллэн фаеу зэрэщытэным ыкIи Iофым охътабэ зэрихъырым къыхэкIэу, кооперативхэм ыкIи нэмыкI организациехэм чыфэ къаIыпхыным апэрэмкIэ утенэ-цылхъанэу ыкIи укIэгущIунэу шыт. Ау аужрэхэм уимылъку зыныкъо фэдиз пшIуахыгъэу

зэрэщытыр къызыдэпIытыгъэ, банк чъэпхыгъэхэм чыфаштгэкIэ уякIолэныр зэрэнахъ дэгъур къыбгургегъэIожы. Мыщ дэжъым джыри зэ шугу къэтэгъэкIыжы: ПенсиехэмкIэ фондым ны (унэгъо) мылкъур организацие горэм исчет зыригъэхъащтыр бгъуитIу зэзэгъыныгъэу зэдэ-шъушыгъэр законхэм адиштэ зыхъукIэ ары нылэп. Ар хэти зыщэрэмыгъэгъушI! Арышъ, организацие горэм чыфэ къыIыпхыгъэу зэзэгъыныгъэ дэпшыным ыпэкIэ ПенсиехэмкIэ фондым иIофышIэхэм къэбарыр къабыгъэIоныр пстэуми анахъ зекIокIэ тэрэз. УпчIэ зилэхэр телефонэу 57-70-01-мкIэ къытеонхэ алгъэкIышъ.

ХЪАЦIЫКIУ Марин.
ПенсиехэмкIэ фондым Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ социальнэ тынхэмкIэ иотдел ипащ.

БзэджэшIагъэр хэти фагъэгъушътэп

Ны (унэгъо) мылкъум ехыллэгъэ бзэджэшIагъэхэм бэзэныгъэ лъэш яшIылэгъэным Урысые Федерацием ирегион пстэуми апэу Адыгейм шыфегъагъэх ыкIи хэбзэхъумэкIо къулыкIухэмрэ ПенсиехэмкIэ фондым Адыгэ республикэмкIэ и Къутамэ иIофышIэхэмрэ къыхагъэщыгъэх а бзэджэшIагъэ лъэпкъхэмкIэ хыкум практикэм льапсэу ышIыгъэхэр нафэ къэхъугъэх. Илгъэсыбэ хъугъэу ПенсиехэмкIэ фондым Адыгэ республикэмкIэ и Къутамэ хэбзэхъумэкIо къулыкIухэм: хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ Министерствэм, Прокуратурэм, общэ юридическэмкIэ хыкумхэм зэпхыныгъэ дэгъу адыриIэу Iоф зэрадишIэрэм ишIуагъэкIэ, а бзэджэшIагъэ лъэпкъым илгъэгъэжыкIынкIэ хэпшIыкIэу Iофыр ыпэкIэ лыкIотагъ. КъулыкIу зэдэжъэныр дэгъоу зэрэзэхъагъэм ыкIи республикэм икIэралыгъо къулыкIухэр IэпылэгъушIу къазэрэфэхъухэрэм ишIуагъэкIэ, ны (унэгъо) мылкъур къегъэкIокIыгъэным епхыгъэ бзэджэшIагъэхэр мы лъэхъаным тиреспубликэ щызэфэшIыгъэ хъугъэх.

Мыщ дэжъым тыгу къэдгъэкIыжмэ хуыт номерэу 256-ФЗ зытет Федеральнэ законэу «КIэлэцIыкIу зилэ унагъохэм къэра-

лыгъо Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ хэгъэхъожэ Iофыгъохэу зехъэгъэн фаехэм яхъыллагъ» зыфиIорэм ыгъэнэфэрэ шапхъэхэр дэх имылэу гъэцэкIэгъэнхэ гухэлым пае, ПенсиехэмкIэ фондым и Адыгэ республикэ Къутамэ ипащэу Къулэ Аскэрбий ышхъэкIэ кIэщакIо фэхъуи, ны (унэгъо) мылкъум игъэфедэн ехыллэгъэ тхылхэу ПенсиехэмкIэ фондым ичIыплэ къулыкIухэм къащагъэхъазырыгъэхэр зыуплэкIухэрэ ведомствэ IофышIэ куп зэрэзэхъагъагъэр. Ахэм тхылхэр кабинетхэм зэрэащуплэкIушътыгъэхэм имызакъоу, ны (унэгъо) мылкъумкIэ къащэфынэу цыфхэм агъэнэфэгъэ унэхэм язытет чыплэхэр къаIухъэхъэзэ ауплэкIушътыгъэ. Шэпхъэуконыгъэу къыхагъэщыгъэхэм яхыллэгъэ уголовнэ Iофхэр хэбзэхъумэкIо къулыкIухэм къызэIуахышътыгъэх, лыхъон IофшIэнхэр зэхашъщыгъэх, ахэм якIэуххэм яхыллэгъэу Iофыр хыкумым льагъэлэсышътыгъ. Зифэшъуашъхэр агъэпшынагъэх, амыIогъэго Iофхэр джыри хыкумым чIэлых.

Ны (унэгъо) мылкъум ехыллэгъэ бзэджэшIагъэ зезыхъагъэхэр сьдэушътэу агъэпшынагъэхэ? 2012-рэ илгъэсым Iоныгъом и 26-м Мыекъопэ къэлэ

хыкумым УФ-м и Уголовнэ кодекс ия 159-рэ статья ия 4-рэ Iахъ ыгъэнэфэрэ бзэджэшIагъэм (зэхэщгъэ купым мылкъум телытыгъэ зэкъодзэн Iофэу зэрихъагъэм пае), УФ-м и Уголовнэ кодекс ия 30-рэ статья ия 3-рэ Iахъ ыгъэнэфэрэ бзэджэшIагъэм (бзэджэшIагъэ зэрихъанэу фежэгъагъ, ау ежъ емылгытыгъэ IофкIэ ар гъунэм нигъэсын ыльэкIыгъэп) ателытагъэу В. Н. Скоробогатовым иIоф ыIуагъ. Хыкумым иунашъо зэригъэнэфагъэмкIэ, тазыр римыгъэгъэу ыкIи ишхъафитныгъэ Iимыхэу, ащ илгъэси 4 хъапс условнэу тырильхъагъ, уплэкIу пIалгъэу илгъэситIу игъусэу. Хыкум унашъом кIуачIэ илэ хъугъэ.

Джащ фэдэу УФ-м и Уголовнэ кодекс ия 159-рэ статья ия 4-рэ Iахъэ ия 30-рэ статья ия 3-рэ Iахъэр агъэнэфэрэ бзэджэшIагъэхэм атегъэпсыкIыгъэу 2012-рэ илгъэсым Iоныгъом и 19-м Мыекъопэ къэлэ хыкумым А. В. Котелкиным иIоф ыIуагъ, условнэу илгъэси 3-рэ мэзи 3-рэ хъапс тырильхъагъ.

УФ-м и Уголовнэ кодекс ия 159-рэ статья ия 3-рэ Iахъ ыгъэнэфэрэ бзэджэшIагъэм тегъэпсыкIыгъэу Теуцожь район хыкумым 2012-рэ илгъэсым чъэпыогъум и 22-м С. Н. Хэкужъым иIоф ыIуагъ, условнэу зы илгъэ

хъапс тырильхъагъ. ПенсиехэмкIэ фондым и Адыгэ республикэ Къутамэ зэрэклэдэугъэм къыдыригъашти, ытыгъугъэ сомэ 338860-р ПенсиехэмкIэ фондым ибюджет къыхилхъажыныр фаеу хыкумым унашъо ышIыгъ.

ЫпшгъэкIэ къызэрэщытIуагъэу, хыкум унашъо зэрамышIыгъэгъо уголовнэ Iоф бэклэе Мыекъопэ къэлэ хыкумым чIэлэ.

Ны (унэгъо) мылкъум епхыгъэ бзэджэшIагъабэ хэгъэгъум зэрэщызэрахъэрэр къыдалытэгъэ, Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ 2012-рэ илгъэсым шэкIогъум и 29-м номерэу 207-ФЗ зытет Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ыкIи Урысые Федерацием изаконодательнэ акт зырызхэм зэхъокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм ехыллэгъэ» зыфиIорэр ыштагъ. ЗэхъокIыныгъэ бэклэе ашIыгъ ыкIи ахэр тапэкIи нахъышIу зэрэхъушътхэм иIофыгъохэр зэрахъащтых. Законхэр дэх имылэу гъэцэкIэжыгъэнхэмкIэ ахэм яшIуагъэ къэкIоным тыщэгъугъы.

ЦУАМЫКЪО Эмм.
ПенсиехэмкIэ фондым Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ июридическэ отдел ипащ.

Шьон пытэхэм ауасэ хэхьуагъ, ау ешъохэрэм япчъагъэ нахь макIэ хьушца?

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэхэу «Рекламэм ехьыллагъ» ыкIи «Спиртым, шьон пытэхэм ыкIи спирт зыхэт продукцием икы-дэгъахьнрэ игъэзеклонрэ къэралыгъо екIоллакIэу кыфагъотыхэрэм яхьыллагъ» зыфиохэрэм зэхьокIыныгъэхэр афэшъыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ унашъо 2012-рэ илгъэсым бэдзэгъоум и 20-м кыдэкIыгъ. Ащ кыдылгъыгъэу, 2013-рэ илгъэсым щылэ мазэм и 1-м кыщегъэжъагъэу къэбарлгъыгъэIэс амалхэм шьон пытэхэр рекламэ ашIынхэу фытыныгъэ яIэжъэп, Интернетри ащ кыхеубытэ.

Шапхъэхэм адимыштэрэ шьон пытэ къамыгъэшIыгъэным ыкIи цыфхэм алэкIэмыгъэхьэгъэным апае 2013-рэ илгъэсым щылэ мазэм и 1-м кыщегъэжъагъэу Урысыем щашэрэ аркъэу литрэныкIэу хьурэ бэ-

шэрэбым итым анахь осэ макIэу илгъытэр соми 170-рэ (ыпэкIэ ащ соми 125-рэ бюсагъ) хьунэу агъэнэфагъ. Ащ кыпкырыкIыхэзэ агъэнэфагъ литрэ зэфэшъхьаф зэрыфэрэ бэшэрэбхэм ауасэхэри. Джащ фэдэу коньякым анахь осэ макIэу илгъытэр соми 280-у агъэнэфагъ. Шьон пытэм игъэзеклон лыплгъэрэ федеральнэ къулыкIэу унашъоу ышIыгъэмкIэ соми 170-рэ нахь макIэ зыосэ аркъыр зыщэхэрэр хэбзэгъэуцугъэм пэшIуеклох. Арышгъ, цыфхэр шафэхэ зыхьукIэ, шапхъэхэм адиштэрэ шьон пытэр кыяхьы ыкIи аркъ нэпцIым зыщэгъэзыен алгъэкIышт.

Къэралыгъом мыщ еплгъыкIэу фырилэр кыжыгуырдгъэлон ыкIи щыси къэтхьын. Джырэ лгъэхьан аркъым ыуасэ мыщ фэдэ лгъэныкIэу хэмкIэ

къалтыгъ: спиртым телгъыгъэ акцизыр — литрэныкIэу хьурэ бэшэрэбым спирт грамм 200 фэдиз хэтын фае. Ащ кыдыхэ-лыгъагъэх хьакъулахьыр, бэшэрэб пэпчъ акциз маркъэу те-гъэпкIагъэм ыуасэ. ЕтIани апчым хэшIыкIыгъэ бэшэрэбым осэ гъэнэфагъэ иI, Ioф зышIэрэ цыфхэми лгъэапкIэ яптын фае. А зэкIэри зэфэпхьысыжымы, аркъым ыуасэ зэрэмыбэшхор бгъэшIэгъонэу щыт.

АкцизымкIэ спирт зы литрэм телгъытагъэу уасэр соми 300 хьуштыгъэмэ, 2013-рэ илгъэсым кыщегъэжъагъэу ар соми 400-м нэсыгъ.

ЫпэкIэ зэрэщытыгъэу санэхэм ауасэ бэдзэрымкIэ гъэнэфагъэ хьушца. Шампанскэ зы бэшэрэбым анахь осэ макIэу соми 115-рэ илгъэу, джащ фэдэу сэнэ литрэ 0,7-м ыосэ анахь

макIэр соми 110-рэ хьунэу шьон пытэ продукцием игъэзеклон лыплгъэрэ федеральнэ къулыкIэу блэкIыгъэ илгъэсым гупшысэ кырилотыкIыгъагъ. Ау ар джыри гъэцкIагъэ хьугъэп.

Аркъыр зышIолгъаплэхэм ащыщыбэм мыщ дэжымы «самогон» ашIынэу рагъэжъагъ. Анахьэу къоджэ псэупIэхэу гъот макIэ зилэ цыфхэр зыдэхэм. Ау 2011-рэ илгъэсым УФ-м и Къэралыгъо Думэ унашъоу ышIыгъэм диштэу, аркъ пшIын ыкIи пщэн уфитэп. Ау унэгъо кIоцIым «самогоныр» щыбгъэфедэн плгъэкIынэу унашъом кыделгъытэ.

Аркъым анахь осэ макIэу илгъытым игъэнэфэн апэрэ лгъэбэкIэу къэралыгъом ышIыгъэхэм ащыщ. 2010-рэ илгъэсым ащ фэдэ унэгъоу гъэнэфагъэхэр

аштэгъагъэх. Ащ кыпкырыкIыхэзэ 2020-рэ илгъэсым нэс ешъоным пышагъэхэм япчъагъэ нахь макIэ ашIынэу ары зэрэгъэхэрэр. Специалистхэм зэралгъытэрэмкIэ, шьон пытэхэм ауасэ кызырэлгъыгъэм ишIуагъэкIэ шапхъэхэм адимыштэрэ шьонхэу Урысыем щызекIохэрэм япчъагъэ кы-лыхьышт (джырэ уахьтэм процент 60-м ар кIахьэ).

Аркъым осэ анахь макIэу илгъытэр гъэнэфэгъэным ыкIи ар зымыгъэцакIэхэрэм пшгъэдэкIыжэ ягъэхьыгъэным япчъыгъэ унашъоу УФ-м и Правительствэ ыштагъэм мэхьанэшхо илэу щыт. Шапхъэхэм адимыштэу зилгъэшIэн зэхэзыщэрэ кыдэгъэжъагъэхэм, тучанхэм джы пхьашъу зэрадзеклошхэр къагурылон фае.

КИАРЭ Фатим.

КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр

КЪОДЖЭ ЦЫПАКИ

Чан, хьупхъэ, иIoф егъэшIу

щылэ мазэр кызехьэм, Наташэ еджакIоу по-чтэм IoфшIэныр щыригъэжъагъ, ащ ыужылоу пашэ хьугъэ.

Цыфым ежэ Ала-хьым кыхимыльхьа-гъэмэ пфэшIэн щылэп, ау, сэ сызэрэщыгъуа-зэмкIэ, игуашъу Светэ нысэр ежэ игъогу ты-ришагъ, шэн-хабзэу илэн фаехэу адыгэхэм ахэлхэм ашигъэгъо-загъ, ныбжыкIэу кы-хьагъэм Ioф дишIагъ.

Сыдигъуи, тыди цыфхэм захэбгъэкIокIэшъуным мэхьанэ иI. Цыфхэм уахэтын зыхьукIэ, ямышыкIэу зыпшIы хьушцап, нахьыжхэм лыгъэныгъэ афэшIын зэрэфар ыкIи нэмыкI хабзэхэу лгъэпкыым хэлхэр пшIэхэу, зепхьэхэмэ кызырэм-мыгооштыр кыинэп бгъэунэфы-ныр. ЫгукIэ ахэр зериштагъэр гъуашэрэп адыгэ нысэм.

Почтэм кычIэхьэгъэ ныо цыкIур стойкэм кыкыошчы-щтыгъэп, ауми, игумэки кы-ригъэжъагъэу кылуатэщтыгъ. Наташэ къэтэджи ащ пэгъо-кIыгъ, ыгъэтIысыгъ, зыгъэгумэ-мэлырэр зешIэм, мы IoфымкIэ зыфаер фигъэтэрэзыгъ. Ащ фэдэкIэ узшыгуугъын бащэ джырэ ныбжыкIэхэм зэрахэ-мытыр сэшIэти, згъэшIэгъуа-гъэ. Ау цыф тэрэзым, хьуп-хьэм, нэхьой зыхэлгъым ар изекIуакI. Ащ фэдэу гъэсагъэу цыфхэм — жьы, кIи — шхьэ-кIафэ афэзышIырэр хэти икIас, ежыми ащ лгъэгъэныгъэ кыфе-хьы. Арын фае нэмыкIым игушIыгъэ кыпхьэхьаным сы-дигъуи уасэ зыкIыфашIырэр. Къызхэхьэгъэ адыгэ лгъэпкыым щыщ хьун зэрилгъэкIыгъэм бзылгъыгъэ цыкIур кьегъэ-гоIу. ЕтIани унэгъоу кIоцIым илгъэ

зэгурылонгъэр арыба IoфшIа-плэм тыкIоми нэмыкIэхэм ша-пэдгъохыжырэр. Гуашэри Iушэу, дэгъоу зекIуагъэ, нысэ-ри акъыл илэу кычIэкIи, зылуимышэикIэу дэлуагъэ. Джы урыс пшгъашъэу адыгэ нысэ хьугъэ Наташэ лгъэпкыитIумэ дэгъоу ахэлгъыр зыхэгъошгъэ бзылгъыгъ, чан, хьупхъэ, IoфшIэ дэгъу.

Наташэ зыкIырыплгъын щы-сабэ илагъ: янэу Лидэ, игуашъу Светэ, ащ «мамэкIэ» еджэ, зэ-гурэлэх. ЕгъэджакIоу район почтэм илэ В.Н. Слава, ежэ иIoфшIэгъухэу ПашIo Асе, Сихьу Светэ ицыхьэшIэгъух, кыкыотых, ащ фэдэу щымыт-мэ, зы Ioфым уздылутын плгъэ-кышгъэп.

Гъотхэм янысэ Наташэ чы-лэм ицIыф шIагъэ, иIoфшIэнкIэ чан, общественнэ Ioфхэм ахэ-лажэ, иунагъо шIобылым, шгъэуитIу иI, кIэлэцIыкIу на-хьыжыр — Батыр, я 5-рэ класс хьугъэ, ар еджаплэм зычIэ-хьагъэм кыщегъэжъагъэу На-ташэ ны-тыхэм якомитет хэт.

ИцIыфыгъэкIэ бзылгъыгъэ хьупхэм зыкыуегъаштэ. Ощ фэдэми угурылоныр, ухэзэгъэ-ныр, зэхэшIыкIыныр арыба цыфыр зыгъэцIыфырэр. Уна-гъо ихьэрэм кыин ымылгъэу хьурэп, улгъэжэ, ушхэжыны кьодыер арэп, гупсэфыныгъэр бгыотыныр псынIагъоуп.

Лыжэ-ныожэхэми Ioфи, гумэкIэхэри къапэкIых, ау зэ-кIэри бзылгъыгъэм зэпишгъын, зэгуригъэлон фае. Бэ Наташэ ыпшгъэ ифагъэри, инасыпи ылэкIэ ышIыжыгъ. Цыфыгъэ хабзэ хэлгышгъ, игъогуи зэн-кIэшт.

ПШЫКЪЭНЭ Май.

Улап.

Щытхьу зыпыль цыф

Теуцожь Сарэ Юсыф ыпхьур Теуцожь районым ит къуаджэу Пчыхьалыкыуае кыщыхьугъ, щапIугъ, еджаплэр кышчы-хыгъ. Адыгэ къэралыгъо кIэлэ-егъэджэ институтым IэкIыб къэралыгъуабзэхэмкIэ ифакуль-тет ыгу етыгъэу шеджагъ ыкIи ар кыухыгъ. Джащ кыщегъэ-жъагъэу Теуцожь районым ит къуытэрэу Шевченкэм дэт гу-рыт еджаплэм Ioф шешIэ, французыбзэр шарегъашIэ. Сарэ кыыхыхыгъэ сэнэхьатым ыгу етыгъэу, ишгъыпкыэу Ioф рэшIэ. Мы аужырэ илгъэсип-лым пащэм егъэджэн-гъэсэ-ныгъэмкIэ игуадз. ИIoфшIэни зэригъэтэрэзышгъым пылгъ, кIэлэгъаджэхэм лгъэшэу ыналэ атырегъэты, хэти Iэпылэгъу фэхьу. Сарэ бзылгъыгъэ Iуш, губзыгъ, дахэ, шIыкIашIу, акъыл кызыкIэрыпхын цыф. Гуетыныгъэшхоу IoфшIэным фырилэр ары иIoфшIагъэ кIэлэ-егъаджэхэми, кIэлэеджакIо-хэми, ны-тыхэми уасэ кыфя-зыгъэшIырэри.

Сарэ ишIыгъэныгъэ гъогу щытхьубэ кышчылгъыгъ. Бзылгъыгъэ хьупхэ цыкIур IoфшIэплэ закъор арэп зэрэча-ныр. Сарэ унагъоу зэрыхьагъэр ГъобэкIуае унэгъоу зэкIужьэу дэсмэ ащыщ плэми ухэмыуко-нэу щыт. Ахэр Хьаблэхьукъо-хэр арых. Бын-унэгъоу Iужьоу зыхэхьагъэр шIу ыльэгъоу, зэ-кIэми загуригъаIoу илгъэс 26-рэ хьугъэу ахэс.

Ишхьэгъусэу Кимэрэ ежы-рырэ зэфышчыгъэ дахэ азы-фагу илгъ, шгъаорэ пшгъашгъэрэ яI. ЯкIалэу Вячеслав Адыгэ къэралыгъо университетым иоридическэ факультет кыу-хыгъ, Адыгэ кыалэ хэгъэу кIоцI IoфхэмкIэ иотдел ипатрульнэ къулыкIэу илгъэситIу хьугъэу Ioф шешIэ. Ар кIэлэ гъэсагъ, Iэдэб хэлгъ, зыфэбгъазэрэр дэгъоу егъэцакIэ, цыфыгъэ-адыгэгъэшхо хэлгъ. Унэгъоу дахи илэ хьугъэ, ГъобэкIуае кIэ

Уджыхьу Чэтибэ ыпхьу Сусанэ ишIыгъэныгъэ гъогу рипхыгъ. НыбжыкIэхэр дэгъоу зэгурэ-лох, пшгъэшгъэ цыкIуи къафэ-хьугъ. Сарэ гошэ Iуш, нысэм дэгъу дэдэу фышгъыт ыкIи ежэ Сусани ар зехэшIыкIы.

Сарэ Кимэрэ япшгъашгъэу Зурет гъэрэкIо еджаплэр кы-ухыгъ ыкIи Адыгэ къэралыгъо университетым естествозна-ниемкIэ ифакультет ия II-рэ курс шеджэ. Мы пшгъэшгъэ-ери Iэдэб хэлгъэу, рэхьатэу, тын-чэу, Iушгъабэу, зышIыкIэ ымы-шIэрэ щымылэу ны-тыхэм, ныжэ-тыжхэм агъэсагъ. Сарэ гукIэгъуныгъэу, гуфэбэныгъэу, цыфым анахь шэн дахэу Тхьэм кыыхильхьагъэхэм ащы-щэу сэмэркъэу дахэ хэлгъ. Цыфхэр шIу елгъэгъух, ахэм ныбжэу яIэм емылгытыгъэу, адыригъэштэн елгъэкIы. Хьаб-лэу зыхэсым жьыи кIи, ини цыкIуи шхьэкIэфэныгъэшхорэ цыфыгъэрэ адызэрехьэ, дэгъу дэдэу загурегъаIo.

Цыфхэм уагъэлгъэпIэным, уасэ кыпфашIыным мэхьа-нэшхо иI. Сарэ зышIэу ащ игугъу непэ дахэкIэ кьэзымы-шIын щылэп сIомэ, сыхэуко-нэп кысешIошIы. Псауныгъэ пытэ илэу, игъогу занкIэу, нэфы-нэу, илгъыгъэхэм адатхэу, агъатхэу, жьышхьэ мафэ Тхьэм кызырэгъышгъэхэм ащыщ хьунэу сыфэлгъаIo!

ТХЬАРКЪОХЬО Фатим.

ИцЫфышІугъэкІэ тыгу кЪинагъ

Икыгъэ ильэсым лэшлэгъуныкьо хъугъэ Лхъусэжъхэм сакъызыхъагъэр. Унэгъо Іужьугъ сызэрыхъагъэр, анахъыжъхъу Юрэрэ Розэрэ унагъохъэр ялагъэх, анахъыкІэхэр цыкІугъэх.

Щылэ мазэр кызыхъэкІэ, тыгу цыкІу мэхъу, тызыфыримыкъужъу нэкум нэпсыр кьелъадэ — ар Юрэ кызыхъугъэ маз. Мары кызытхъымыжъыр ильэсищым къехъугъ. Ишхъэгъусэ машинэм члафи идунай зехъожьым, Светэ имыгъусэ ильэситІу нахъыбэрэ ыгу кытеожьышъугъэп. А нэбгыритІум шІукІэ ягугъу шІыніу кьалэжъи, ядунай ахъожьыгъ.

Юрэ дзэ кылыкъур кызыеухым, Краснодар Іоф шишІэнэу кІуагъэ, урыс шІэгъэ нэбжыкІэр шхъэгъусэ фэхъугъ. Янэ ишхъэгъу гъэшлэгъэ закьо имылэпкъэгъу унэгъо Іужьум кыхъэхъэ. Ау зы мафи тегуцфагъэп кызыхъэгъэ унагъор, лъэпкъ шэн-хабзэу зэрихъылэхэрэр шІохъылыгъэхъу. Сабыйхэм зыкьалэтыфэ дэгъоу кьаделэгъэх, ины хъухи дзэм ащэхъэ зэхъум, ар ишхъыкхъоми алыкІуагъ. Тызэрэуагъоити зэш-зэшпхъухэр, Мыекьуапэ дэхэхэри, Щынджыкы щыпсэхъэрэ-

ри, Юрэ дэжъ тыкІоштыгъ. Ащ фэдэу тызыщыкІуагъэ горэм Светэ имысэу кычІэкІыгъ. Юрэ телефонымкІэ фытеуи рІуагъ тызэрэкІуагъэр, кызыссыжъым, кьелуагъ: «Лъэшэу сызэрэжъугъэгушІуагъэр кысхъыгъэн фае, кызыгосыгъэ сІофшІэгъу бзылфыгъэ хэкІотагъэм «Лъэшэу кьэбар гушІуагъо кыуаологъэн фай» ылуи кысызупчІыгъэти, «Сишхъэгъусэ ыш-ышпхъухэр кьэкІуагъэх», — гушІом сыхэтэу есІожьыгъ». «Ощ фэдэу ащ пае гушІон нэбжыи слэгъугъэп», — ыгъэшлагъозэ бзылфыгъэм кызырелом, джэуапэу ритыжыгъэр непи тшыгъупшэрэп: «Ахэр адыгэ лъэпкъым щыщых, цыфышІух».

Юрэ цыкІуэзэ янэ еухышъ, шъэожьыер тым кыфэнэ. Сэ сишхъэгъусэ ятэ заом защэм, кыгъэгъэжъыгъэп. Сигуащэу бзылфыгъэ нэбжыкІэу кьэнэгъагъэр Лхъусэжъ унагъом ехъажъы, Юрэ ны фэхъу, сишхъэгъусэ шынахъыжъ илэ мэхъу. Сипщ Іы Іушыгъ, елэкІыфэ кьуаджэм иефэндыгъ. Аужырэ такыкьэу ижъ хэтыхъ кьодыеу имылф кІалэм кыкІэупчІэ «Зулимэ тыдэ щыл?» еІошъ.

«Мары, тят, пІэ ыІыгъэу щыс», — джэуап ратъжъы илфыгъэхэм. КІэлэ ибитІур лъэшэу зэфэщэгъэхэу кьэтэджых.

Мыекьуапэ зын хэкІыгъэхэу унэгъуи-хэу тыдэс, Юрэ кызыкІокІэ, нэбжыи тадэжъ нэмыкІ щылагъэп, щырэхъатыщтыгъ, тэри лъэшэу тигуапэщтыгъ. Тигъунэгъу бзылфыгъэм «Зулимэ ыш зэрэфэдэр» зелом, ахэр зы ны, зы ты зэрэхъмыкІыгъэхэр сфелуагъэп. ЛъэкьуащІэр шхъафэу зэратхырэм нэмыкІ зи тшхъэ кыхъагъэп.

Юрэ кыныбэ ыІыгъугъ, зауи гъаблі кьахиубытэгъэ кІалэр нэбжыи тхъау-сыхэу зэхэтхыгъэп. Юрэрэ Светэрэ унэгъо дахэ ашІагъ, анапэ тыримыхыніу кІэлэ дэгъу апІугъ. Алим янэжърэ янэрэ зыщылэжъэгъэ мэшІоку гъогум машинистэу Іоф шешІэ. Ишхъэгъусэу Маринэ политехническэ университетым щырегъаджэх, сабытІу зэданІу. Тэ шъао кызытфэхъум, Юрэ ятэ фыусыгъэр. ТиунагъокІэ Юрэ фэдэ щымылагъэу кыпшхъу. ЗыщанІугъэ кьуаджэу Щынджыкы кьащэжыи шагъэ-тЫлыгъ. Зэш-зэшпхъухэр кьэхалъэм зыдахъэхэкІэ, апэ Юрэ янэ икьэ дэжъ Іохъэх, еІланэ ежъхэм янэ икьэ макІох. Юрэ зыщанІугъэр кьоджэ гъэшІэгъон, Щынджыкы цыф дэгъубэ, хьалэлыбэ щепсэу. Лхъусэжъхэри лІэкьэ дэгъу, сигуа-

щэ инысэгъоу Сэфырхъан нырэ тырэ зымыІэжъхэмкІэ, тиунагъокІэ тиупчІэ-жъэгъу, тикъини тихъяри кьыддеІытх. ИлфэсыкІэ хъар кызыфыхъагъэхэм ашыщ хъунэу, джыри бэрэ ташхъагъ итынэу сьфелъало.

Гъэзетеджэхэми сафелъало илфэсыкІэ хъар техъанхэу.

ХЪУТ-ДЭБЭГЪО Свет.
Сурэтым итхэр: **Лхъусэжъ зэшыхэм-рэ Дыбэгъо Зулимэ** (джабгъумкІэ щысыр, ащ кыгос Лхъусэжъ Юрэ).

МЭКЪУМЭЩ ХЪЫЗМЭТЫР

Пынджыр зыщашІэрэм хагъэхъошт

Адыгеир чыгулэжъыным псэу шыбгъэфедэн плэкІыщтымкІэ Урысыем и Кьыблэ ичІыпІэ анахъ байхэм ашыщ. Ащ кыгъэгъу-нэрэ чыпІэм инми цыкІлуми псыхъуи 120-рэ рычъу кьалыгъ. Ащ фэхъафэу псыубытыпІэ ини 4 шагъэпсыгъ. Тызыхэт лъэхъаным республикэм иІ пынджшІэлпІэ инженер системэу гектар мин 12,5-рэ хъурэр. Псы зыкІагъахъозэ лэжыгъэр ыкІи хэтэрыкІ зэфэшхъафхэр кызы-щагъэкІынхэ алэкІыщт чыгу-хэм гектар мин 25-м фэдиз хъа-зыр республикэм шаубыты. А пстэур шІуагъэ кьатэу гъэфедэгъэнхэм фэгъэзагъ «Адыгея-мелиоводхоз» зыфІорэр.

Ильэс кьэс осэшхо зиІэ лэжыгъэ фыжъыр кызыщагъэ-кІырэ чыпІэм республикэм щыхъэхъо. 2012-рэ ильэсым пынджыр ашыІуахыжыгъ гектар 5209-м. Ащ гектар телыгъэу центнер 46,5-рэ кьырахи, пстэумкІи тонн мин 24,2-рэ кьахъыжыгъ. Пынджыр зыщашІэгъэ райони-щмэ икІыгъэ ильэсым гектар пчъагъэу ащ рагъэубытыгъэр ыкІи зы гектарым центнер пчъа-гъэу кьырахыжыгъэр: Тэхъутэ-мыкьуаер — 3517-рэ, 48,6-рэ, Красногвардейскэр — 1225-рэ, 43,6-рэ, Шэуджэныр — 467-рэ, 39-рэ.

ЗыщІэ кьетІогъэ «Адыгея-мелиоводхозым» ипашъу ОелІ Аслъан кызырІорэмкІэ, пынджшІэлпІэ чыпІэгъэм псэу ящыкІагъэр игъом алэкІэгъэхъэгъэныр мыдэу республикэм щызэхъагъ. Икыгъэ ильэсым зэгорэми кыхъэкІыгъэп псыр афимыкьоу е насос оборудованиерэ гидро-техническэ псэуалэхэмрэ мы-хъазырхэу. 2012-рэ ильэсым пынджшІэлпІэхэм псы кубометр-рэ миллион 88-рэ арагъэхъагъ. ГъэрэкІо Еленовскэ насос стан-цией Іоф ышІэу зэрэригъэжъа-

гъэм ишІуагъэкІэ, Красногвар-дейскэ пынджшІапІэм шыщэу нэкІэу щылъыгъэ гектари 135-м пынджыр кьащэгъэкІыгъ.

Республикэм пынджлэжъы-ным хъыоныгъэ щегъэшІыгъэ-ным фэгъэхъыгъэ Іофыгъохэм кьатегушыІэгъэ ОелІ Аслъан

зэрэхигъэу-нэфыкІы-рэмкІэ, тызыхэ-

хъэгъэ ильэсми лэжыгъэ фы-жъыр кызыщагъэкІырэ чыгухэм ахагъэхъошт. Адыгэ псыкІэгъэхъо системэу ежъ-ежъырэу псыр чъэзэ чекхэм зыщарыладэрэм (Красногвардейскэ район) мыгъэ пындж чылапхъэр зыхалъхъа-щтыр гектар 450-м фэдизкІэ на-хъыбэ щашІыщт. НэмыкІ район-хэм япсыкІэгъэхъо системэхэри ыпэкІэ зэралъыкІуагъэхэрэр кы-дэлытагъэмэ, мы ильэсым рес-публикэм пстэумкІи пынджыр зыщапхъыщтыр гектар мини 6-м нэсынэу агъэнафэ, ар зэкІэ чек-хэм чыгуоу аубытырэм ызы-ныкьэ хъушъ.

Урысыем мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ псыкІэгъэхъо-

нымкІэ идепартамент 2020-рэ ильэсым нэс хъыоныгъэу ашыщтым ипрограммэ щыра-хъухъагъ. Ащ тиреспубликэ Іоф-шІэн зэфэшхъафхэу а лъэны-кьомкІэ щызэшІуахыщтхэр «Адыгея-мелиоводхозым» ха-ритэгъэууагъэх. Ахэм ашыщых Шапсыгъэ псыубытыпІэ иным иапэрэ чэзыу зэтэгъэпсыхъэгъэ-ныр. МыщкІэ анахъ мэхъанэ зиІэщтхэр инженер инфраструк-турэм хъыоныгъэ фэшІыгъэныр, кьуырэу Хомуты дэт насос стан-цией N 3-у чекхэм псыр алэ-кІэзыгъэхъащтыр, Тэхъутэмы-

республикэм тІоуцогъо кьэкІуа-гъэх шІэгъэн фаехэм нэІуасэ зафашІынэу.

Теуцожь районым пындж-шІэлпІэ системэр зыщамыгъэфедэрэр ильэс зауІэ хъугъэ. Ащ фэдэ чыгуоу районым иІэр гек-тар 1336-рэ мэхъу. Псыхъоу Псэкьупсэ тет насос станцией ащ фэдиз чыгур псы «езыгъэшъо-нэу» зышыгъыгъэхэрэр жъы дэдэ хъугъэ. А чыпІэм щызэхъэгъэ хъызмэтшІапІэу «Рив-Агром» а системэр ыгъэфедэзэ пынджыр кыгъэкІы шІоигъу. Ащ ипашъ-хэм пшъэрылф зыфашІыжыгъ а пынджшІэлпІэ чыпІэм псэу ищыкІэгъэщтыр егъэгъотыгъэ-ным фэгъэхъыгъэ ІофшІэныр зэшІуахынышъ, пынджыр шалэ-жъэу агъэпсынэу. Хъызмэт-шІапІэм иІофышІэхэм проект ІофшІэныр зэшІуахы, Псэкьупсэ псыр кыхъызыщыщт насос стан-цией игъэпсыни пылгых.

ОелІ Аслъан тызэрэщигъэ-гъозагъэмкІэ, Адыгеим и Лышхъэу ТхъакІушынэ Аслъан ІэпыІэгъу кьафэхъузэ, Тэхъутэ-мыкьое районым ильэс зауІэ хъугъэу Шапсыгъэ псыубыты-пІэр икІэрыкІэу щызэтырагъэп-сыхъажъы. А мэхъэнэ ин зиІэ псыубытыпІэм игъэпсын техни-ческэ пшъэрылф мыпсынкІэу щыт. Тызыхэт уахътэм ехъулэу а чыпІэм ІофшІэныбэ щызэ-шІуахы. ПшъэдэкІыжъэу ыхъы-рэмкІэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиІэ обществэу «Зарубежвод-строй» зыфІорэм псыубытыпІэ иным изэтэгъэпсыхъажъын пстэумкІи тефэщт ахъщэм ызы-ныкьом ехъу ыІэ кьыригъэхъагъ. Мыщ иІофшІэн зэрэзэхіщэрэм «Адыгея-мелиоводхозым» ипашъ-хэр ымыгъэразэхъу загъорэ кыхъэкІы. Икыгъэ ильэсым чыопсым изытет амалышІоу кьаритыгъэр икьукІэ агъэфедэ-гъэп. Ащ кыхъэкІэу комиссией зэхашагъэм мазэм иапэрэ мафэ-хэм псезлэгъэшІэхэм ильэс граф-икэу рахъухъагъэм тетэу яІофшІэн зэрэзэхашэрэр еуплэкІу.

Специалистхэм кызыралгы-тэрэмкІэ, тихэгъэгу чыгу жьо-кІупІэу иІэм ипроценти 7,9-рэ нылэп псы кІагъахъозэ лэжыгъэ ыкІи хэтэрыкІ зэфэшхъафхэр кызыщагъэкІыхэрэр. Тиресуб-ликэ шІтэми, а пчъагъэр нахъыбэ шІагъоуп. Арышъ, Адыгеим мэ-кьумэщ хъызмэтым хъыоныгъэ щегъэшІыгъэныр псыкІэгъэ-хъопІэ чыгулэжъыным зегъэ-ушъомбгъугъэным бэкІэ елгы-тыгъэщт. Ильэс зыщыплыкІэ зэкІэ пынджлэжъыпІэ системэр республикэм шагъэфедэ хъунэу мэгугъэх.

Пынджым изакъоп псы кІа-гъахъозэ республикэм кыща-гъэкІыщтыр. Непэ ехъулэу угушыІэщтмэ, Іахъзэхэлъ ыкІи фермер хъызмэтшІапІэхэм ашыщхэм натрыфыр, томатхэр, нэшэбэгур, цумпэр ыкІи нэ-мыкІхэр псы кІагъахъозэ алэ-жыых. Кьэлогъэн фаер ренэу агъэфедэрэ псытекІэным дакІоу гъуатІокІэ хэтэрыкІхэм псыр акІэгъэхъогъэныр нахъ игъэ-кІотыгъэу агъэфедэ зэрэхъугъэр ары.

Красногвардейскэ районым мэкъу-мэщымкІэ игъэлорышІа-пІэ кызырэщалорэмкІэ, икІыгъэ ильэсым фермер хъызмэтшІэлпІэ 40-мэ псыр аІагъахъозэ цум-пэмрэ хэтэрыкІхэмрэ кьагъэ-кІыгъэх. Мы районым щыщ хъызмэтшІапІэу «Штурбинэм» Италием кыщашІыгъэ псыкІэ-гъахъор кыщэфыгъэу ар агъэ-федэзэ картофымрэ хэтэрыкІ-хэмрэ кыщагъэкІых. Теуцожь районым щызэхъэгъэ хъыз-мэтшІапІэу «Синдика-Агром» ІэкІыб хэгъэгум кыщашІыгъэ псыкІэгъахъор шагъэфедэзэ на-трыфыр шалэжъы.

ТапэкІи псыр зыщагъэфедэ-рэ чыгулэжъыным республикэм зызэрэщыушъомбгъуштым шъч хэлъп. А лъэныкьор шІогъэшхо кыкІаІоу гъэфедэгъэныр зэкІэ алэжъхэрэм кьарахырэр хэшІы-кІэу нахъыбэ зэрэхъуштым ыІапсэу щыт.

ЛХЪУСЭЖЪ
Хъаджэрэтыбый.

Щылэ мазэм ушлұхъафтын

Щылэ мазэр — мээ бай: ИлъэсыкIэ мэфэкIыр, Христос кызыхъугъэ мафэр тшIуабэ шIэу, шIагъомэ анахъ шIагъор ахэм кытфахыным тыщыгугъэу, хэти зыдэтымышIэ-жыпэу тжэ, тишоигъоныгъэхэр зэкIэ мызэу, мытIоу гулъачIэм шызэтэгъзафэх, тэгугъэ ыкIи пшысэхэр тшIошъ мэхъух. Ащ бгъэшIэгъонышхо хэлъэп, сыда пIомэ мы щылэ мазэм дунэе нэфым кыте-хъуагъ ыкIи уахътэ теши, зэлъашIэрэ пшысэIотэ ин хъугъэ ащкIэ цыфлэпкыр зыгъэрзагъэр.

Щылэ мазэм и 12-м, 1628-рэ илъэсым Шарль Перро Париж кышщыхъугъ. Ятэ оркыгъэп, ау гъэсэгъэ-еджэгъагъ, Парижскэ Парламентым иочылыгъ, икIалэхэм еджэныр шIу зэраригъэлъэгъуштым лъэшэу ыналэ тетыгъ. Ащ кыыхэкIэу, Бове дэтыгъэ колледжым Шарль чIэфэгъагъ. Юриспруденциер ащ шызэ-ригъэшIэн ыкIи ятэ илъэужрыкIон фэягъэ. Ау кIалэм

ишыIэныгъэ нэмыкI гъэзаплэ иIэ хъугъэ. Колледжыр чIедзыжы, ау иеджэн зэпигъэ-урэп: илъэси 4-м кыкIоцI ыгу етыгъэу ежъ-ежырэу гъэсэ-ныгъэ зэрегъэгъоты. Ыныбжъ емылтыгъэу, ащ фэдиз гу-кIуачIэ зыхегъотэжы, имурад илъэаплэ фэIкIоным пае мышъ-хъахэу, емызэщэу Iоф зыде-шIэжы.

Гъэхъагъэр ыкIи

Лъытэныгъэр

Шарль Перро зэкIэ фэ-лъэкIы, зэкIэ кыдэхъу. Щы-Iэныгъэм чIыплэ гъэнэфагъэ псынкIэу циубытыгъ — иуахътэ ицIыф пэрытхэм ахэ-уцуагъ, гъэсэгъэ-еджагъэу, шIэныгъэлэжъэу ыкIи тхакIоу зэрэщытымкIэ зэлъашIагъ. СловесностымкIэ Француз ака-демием хэтыгъ, усэхэр ыкIи оредхэр, мэфэкI псэлъэ кIы-хъэхэр ытхыщтыгъэх. Шарль

Перро трактатэу «Сравнение древних и современных» зыфиIорэр ытхыгъ. Нэужым «Знаменитые люди Франции XVII столетия» зыфиIорэр кыдегъэкIы. Ащ зэлъашIэрэ цIыфышхоу — шIэныгъэ-лэжъхэм, усакIохэм, сурэ-тышIхэм, тарихълэжъхэм, хирур-гхэм яшыIэныгъэ, 100-м нахы-бэ, кышыIотыкIыгъагъ. Мы лъапсэ зилэ IофшIагъэмкIэ Шарль Перро тхэкIо икыугъэу зэрэщытыр кыушыхъатыгъ ыкIи иуахътэ ицIыф инхэри зэлъаригъэшIагъэх. Шарль Перро цIэрыIо мэхъу, шыIэкIэ амали егъоты, цIыфхэм алъы-тэрэ гъэсагъэхэми агуагъэуо.

ГумэкIыгъом кыфырегъашIэ

1669-рэ илъэсым журналэу «Меркурий» зытхыгъэр чIэ-мыгъэу, пшысэу «Спящая кра-савица» зыфиIорэр кыдэхъэ. Илъэс ащ тешIагъэу Гаага тхыль цыкIоу «Сказки ма-тушки Гусыни» зыфиIорэр сурэт кызырыкIохэмкIэ гъэдэ-хагъэу кышщыдэкIыгъ. Тхы-лым зэлпахыгъэ еджэх. Агу зэ-рэрихыгъэм ишыхъагъэу ар зы илъэсым кыкIоцI шэ кыы-дагъэкIыжыгъ. Француз обще-ствэр зетекъагъэу Золушкэ ышъхъэ кырыкIоштым ежэ, кIэух гушIуагъо илэным, фэ-хъуным шэгугъы. Пшысэм хэт Чэтыу тхъагъэлцIу шэцмэшхо-хэр зышчыгъым егъэхъых, Си-ная Бородам агу фэлпъы.

Пстэури анахъ зыгъэгумэкIэу, зыгъапэрэр тхылым иавтор зэрамышIэрэр ары. Хэт шыща Перро д'Анмаркур? ЗыгорэкIэ зэлъашIэрэ тхэкIошхоу, жанрэ инхэу одэ ыкIи поэмэхэр зыг-хырэ Перро ыкыуа? Кызырэ-нафэрэмкIэ, ары, Пьер Перро, илъэкъуацIэ ычIыплэ ятэ ихапIэ Арманкур пигъэхъуагъ... Бэмэ апэ зэрагъалъэ, Перро иуагъо хъэтэпэмыхъ ашIы.

Анахъ зэшIонэплэ кыныплэм тыкъекIолIагъ. Мош фэдизэу хэшыпыкIыгъэ обществэм игуапэу ыджыгъэ пшысэхэу гъэсэгъэхъыдэр зыхизхэр тхыгъэ «уцIэрэпхыгъэу», зышIэн зымышIэрэм иIофшIагъэу, жан-рэри кызызырыкIо дэдэу, зы тхъамыкIэ горэм иеу алъыгъ. Тхыгъэхэр, пшысэхэр етIуп-щыгъэу аумысых. Ар кызы-хэкIыгъэр къэшIэгъуаеп: Шарль Перро ежъ ахэм яавто-рэу зэрэщытыр ыушъэфызэ, ыкыо ыцIэ ахэм аклитхэщтыгъ. Уахътэр кIуатэ къэс гумэ-

кIыгъоми нахъ хахъоштыгъ. ИшыIэныгъэ гъогу ыкIэм тхъа-мыкIагъоми зэригъэжагъэп. Перро икIалэу Пьер фронтым цыфэхыгъ ыкIи къэбар ехы-жъагъэм ыщпэ кызызетекIыгъ — **пшысэIуатэр Перро-на-хыжыыр ары.** Ыкыо ыпшгъэ зэкIэ дигъакIэзэ, зэрэхъурэмкIэ, ежыр дэдэр пшысэ тхыным пылтыгъ. Шарль Перро лъэуж нэфым тетыгъэми, унэ фэ-шыгъабэмэ япчъэхэр кыы-фызэфашIыгъэх, иIофшIэгъу шIэныгъэлэжъхэми зэгорэм лыгъэныгъэ зыфырялэгъэ про-фессор хэкIотагъэр джы алъэ-гъуни, зэхыхыни алъэкIы-жыырэп, дунэе нэфым тыра-фыжыныкIэ уцугъэх. Зэрагъэу-цогъэ чIыплэм ыгъэпшыгъэу зыфагъэмысэрэр — пшысэ зэ-хэлъхъаныр — ежъ Шарль ышъхъэкIи фэмылэгъужы мэхъу. Илъэс заулэ ащ те-шIагъэу, 1703-рэ илъэсым, зы-фэдэ къэмыхъугъэ француз пшысэIотэшхор лIагъэ.

Ащ ыуж илъэси 10 тешIа-гъэу мы зыцIэ кыетIогъэ пшы-сэхэр ыпшгъэкIэ Шарль Перро зэритхыгъэр ыкIи нэмыкI горэ-ми ахэм яIоф зэрэхэмылгыр агъэунэфыгъ.

Шарль Перро кызыхъугъэр илъэс 385-рэ хъугъэ. Ащ фэдиз уахътэ тешIэжыгъэми, пшы-сэIотэ инымы ыцIи, зыщыщ французхэми, нэмыкI цыф лъэп-кхэхэми шъхъэкIафэ фашIы, лъагъэу алэты.

(Тикорр.).

ЩЫIЭНЫГЪЭ СУРЭТХЭР

Бын якIэлэ гъэшIогъэ, еджа-гъэ кышщагъэти, лIакъоми, унагъоми, къуаджэми, Iа-хылыми зашIэжыгъэп — мыхъэр фагъэхъагъ. Унэ дэхэш-хом ышъхъашыгу шпыпкъэ ны-сэшэ быракъ плъыжыбзэ гъэ-дэхагъэхэр шыбыбатэхэу, ща-гуи, урами машинэхэмрэ цыфхэмрэ атэзэрэмыгъэфэ-жъхэу, сабий щхы-чэф макъэм пщынэ жынчым дыригъаштэу, пшъэшгъэ ыкIи кIэлэкIэ къэ-шъокIо дэгъубэм уялэIужын имышкIагъэу, чынэу пчэгум шычэрэзхэу, «уай-уай Гъэбэ-жъукъохэм яхъяр!» арагъалоу джэгущо фашIыгъ.

Адыгэ шъолгырым зы пщы-нэо IэпIасэу исыгъэ Мыхъа-мыджанэ Харисэти пщынаор, жъи, кIи зыфэ къэшхо оредыр къафыригъэлъуагъ — агуи, ашъуи а чэш-зымафэм хи-гъэхъуагъ. Джэгу мафэми «Нысэищ оредэу» егъашIэм адыгэм ихъяр шыапэрэр кыыригъалоу, нысакIэр адыгэ шъошэ кIэракIэкIэ зыщыфэ-пыкIыжыгъэу, зэпэшIэтыжъэу,

дэнэ шал нэгурыхъом гушIо нэплъэгъур кыыхэутысыкIэу ришажы, лIэкъо зэгурыложь-зэ-рэлъыгъэм хэт апэблэгъэ кыош-хэм япчъэшъхъаIу зэпыра-щыгъ, хъарыр зэдагощэу. Нысэ цыкIум шыгушIукIыхэзэ, жъи, кIи яшгыпкъэ тIэкIоу унэкIоцI

пчэгум зышчыраутэкIыжыгъ — дэгъоу кышщышъуагъэх, кышщытагъэх, зы джэгу цыкIу шыхадзыр ахъцэм нахыбэ кызызетехъуагъ.

Ащ гу лъызытэгъэ джэгокIо нэжгъурыми, пщынэошхоми кыогъанэ ашIыжыгъэп — шэджэгъо зэхэтым нысэшэ ма-фэм джэгур аубли, зыгъэпсэ-фыгъо ямыIэу къэIорэ пчэды-жыым нэс джэгур агъэжыын-чыгъ. Цыфхэр рэзагъэх. Егъэжаплэ зилэ ппчъ кIэух иIэ хабзэти, пчэдыжыым «орымэ,

сэрымэ» зыIорэ нъю Iуш «гош» дэгъубэр зышщызэхэсым пщы-нэр ыгъэжыгъыжыгъыгъэ Хари-сэ нысакIэр къахишчагъ. «Ны-сэищ оред» дахэр зэрэзэпигъэу, ежъ нахыжъ зэдиштэхэм яижырэ «Нысэгъэудж» оред кыыхадзагъ:

**Бгъаишхъом дэчэрэзырэм
укъеца,
Укъэзыщэ шгъаоми удэжсэ,
Ох-орида-да-ри-да-да,
укъэзыщэ шгъаоми удэжсэ,
орида!**

ГъэшIэгъонба, мохэм кыа-гъэшIагъэр кыагъэшIагъэу амакъэ зы зэлухъэ-улынгъэ иIэп — шъхъап.

Нысэгот нахъ ныбжыкIэ-хэри гушIо Iупэх, нысэри чэ-фыбз.

Чэзыур къэси, нысакIэм ынэгу атэшыпхъужыым кыы-

рихыгъ. НэпцIэ-нэпцIэ, нэшIу-цIэбзэ хъурэе кыогъу макIэу нысакIэр къахэплъагъ. Та-кыкыпэм зэрэлъэгъугъэх.

Къэзышгъэ кIэлэ фыжъ дэ-хэшхом ятэшыпхъур ылэ пча-нэм итэу пчэгум шыпэрытыти, дехъакI-къэхъакI ышIыгъэп,

нысакIэм ишал макIэу кыыри-щэхыжы, «дахэп» ыIуагъ. Нысэм игуащэ хъугъэр ыпсэ хэлэжыгъ, ау кыкIэлъы-кIуагъэм зэкIэ ыгъэгъужыгъ. НысакIэр къэкIуати, атэ-шыпхъур зырыфызылIи, инэгу-рыхъуи зышщыгъэкIоти гушIозэ кыыIуагъ:

— А синэнэ, сигощэ дахэх, дэгъух! Дэхагъэр Тхъэм ыгошъи зэхъум, сэ сычъыагъ, ау насы-пыр си Тхъэ лъаплэ ыгошъи зэ-хъум, сыкъэушыжыгъэу те-фагъ!

«Ащ фэдиз гулътэрэ IокIэ-шIыкIэрэ зыхэлъым унагъо ышIэшт» аIуи, икIэрыкIэу зы-кызызэраригъэшIагъэр, губжып-хэ, шэн псынкIэу зэрэщымыгыр агу рыхыгъэу купым хэс пэпчэ нысакIэм кIэрыхъэзэ IаплI пыгъэ рищэкIыгъ, ежъ къащэгъэми зи кызытыригъэнагъэп.

Хъугъэм шыгъозэ джэгуа-кIомрэ пщынэо дэгъумрэ те-уIэшIожъэу «ХъаIулашэр» кызызэрэхырагъадзэу, атэшып-хъуж пагэр пчэгум кыгъелъэ-рэзагъ, Гъэбэжъукъомэ япхъу-ба, къэшъуакIокIэ, дахэкIэ ыцIэ зэрэраIуагъэр кыгъэ-шпыпкъэжыгъ.

Мыхъэр зыфагъэхъэгъэ нысэ кыопцIэ цыкIур сабий унэгъо-шхо дахэ хъугъэ, ялфыгъэхэр дэгъоу аплух, агъасэх, ицIы-фышIугъэкIэ хэти ыгу ыщэ-фыгъэшъ, кызыхъэхъэгъэ лъэп-кы, къуаджи кызызэрэуатын шыIэп.

МАМЫРЫКЪО Нурует.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Культурэм ехыылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 5-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Культурэм ехыылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1998-рэ ильэсым бэдзэогъум и 15-м аштагъэу N 87-р зытетэу «Культурэм ехыылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 1998, N 7; 2003, N 4; 2005, N 12; 2006, N 5; 2010, N 11) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) я 3-рэ статья иа 1-рэ ыкIи иа 13-рэ пунктхэм кIуачIэ ямылэжъэу лытэгъэнэу;

2) я 5-рэ статья иа 2-рэ Iахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«2. Республикэ программэхэу экономикэ, экологэ, социальнэ хэхьоныгъэм фытегъэпсыхагъэхэр Урысые Федерацием и Законэу 1992-рэ ильэсым чэпыогъум и 9-м аштагъэу N 3612-1-р зытетэу «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэу культурэм ехыылаагъэм ылапсэхэр» зыфилорэм (ыужыкIэ Урысые Федера-

цием и Закон Iтозэ дгъэкIощт) иа 7-рэ статья диштэу шIокI имылэу экспертизэ ашIых.»;

3) я 6-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лытэгъэнэу;

4) я 7-рэ статья иа 1-рэ Iахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет къызэрэрихыылIэрэм тетэу Урысые Федерацием и Закон иа 25-рэ статья диштэу Адыгэ Республикэм щыпсэурэ лъэпкъхэм якультурэ мылIуку хахъэхэрэр агъэнафэх.»;

5) я 9-рэ статья иа 2-рэ Iахъ иа 2-рэ пункт иподпунктэу «а»-м кIуачIэ имылэжъэу лытэгъэнэу;

6) я 11-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лытэгъэнэу;

7) я 12-рэ статья иа 1-рэ Iахъ иа 6-рэ пункт хэт гушыIэхэу «Урысые Федерацием и Правительствэ» зыфилохэрэр гушыIэхэу «Урысые Федерацием и Правительствэ гъэцкIэкIо хабзэм ифедеральнэ къулыкъоу полномочиэхэр зыфигъэшхошагъэхэр»

зыфилорэмкIэ зэблэхугъэнхэу;

8) я 14-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лытэгъэнэу;

9) я 15-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«Я 15-рэ статья. Культурэмрэ культурэм епхыгъэ IофшIэнымрэ апае мылIуку Адыгэ Республикэм къызэрэщыхагъэкIырэр

Бюджет хэбзэгъэуцугъэм диштэу культурэмрэ культурэм епхыгъэ IофшIэнымрэ апае мылIуку Адыгэ Республикэм къыщыхагъэкIы.»

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 14, 2012-рэ ильэс N 143

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «2012-рэ ильэсымкIэ ыкIи 2013-рэ, 2014-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэкIэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехыылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 26-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «2012-рэ ильэсымкIэ ыкIи 2013-рэ, 2014-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэкIэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехыылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2011-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 28-м аштагъэу N 56-р зытетэу «2012-рэ ильэсымкIэ ыкIи 2013-рэ, 2014-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэкIэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехыылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2011, N 12; 2012, N 4, 10, 11) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) а 1-рэ статья иа 1-рэ Iахъ иа 1 — 3-рэ пунктхэр мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«1. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет пстэумкIи хахъоу сомэ мин 12795933.3-рэ иIэнэу къырадзэ, ащ хэхъэх сомэ мин 4870512.8-у хэбзэIахъ ыкIи мыхэбзэIахъ къэкIуапIэхэм къахэкIыштхэр, зэкIамыгъэкIожьынэу сомэ мин 7925420.5-у къатIупщыштхэр;

2) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет пстэумкIи хъарджэу сомэ мин 13390981.6-рэ ышIыштхэр;

3) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет сомэ мин 595048.3-м фыщыкIэштхэр;

2) я 6-рэ статья иа 4-рэ Iахъ иа 1-рэ пункт хэт пчыагъэу «48665.2»-р пчыагъэу «15565.2»-кIэ зэблэхугъэнэу;

3) я 9-рэ статья:

а) иа 5-рэ Iахъ иа Iахъ абзац хэт пчыагъэу «2313259.8»-р пчыагъэу «2365363.3»-кIэ зэблэхугъэнэу;

б) иа 5-рэ Iахъ иа 1-рэ пункт хэт пчыагъэу «203734.0»-р пчыагъэу «204837.5»-кIэ зэблэхугъэнэу;

в) иа 5-рэ Iахъ иа 7-рэ пункт хэт пчыагъэу «1334275.0»-р пчыагъэу «1363775.0»-кIэ зэблэхугъэнэу;

г) иа 5-рэ Iахъ иа 10-рэ пункт хэт пчыагъэу «89235.2»-р пчыагъэу «109235.2»-кIэ зэблэхугъэнэу;

д) иа 11-рэ Iахъ хэт пчыагъэу «797774.5»-р пчыагъэу «964890.1»-кIэ зэблэхугъэнэу;

е) я 12-рэ Iахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу;

«12. 2012-рэ ильэсымкIэ муниципальнэ образованиэхэм ябюджетхэр зедиштэнхэм пае дотациехэр сомэ мин 311663.0-у ухэсыгъэнэу, а дотациехэр мыщ фэдэу атегощэгъэнэу;

	сомэ мин
къалэу Мыекъуапэ	39213.0
Адыгэкъалэ	34000.0
Мыекъопэ районым	38150.0
Джэджэ районым	26200.0
Шэуджэн районым	58500.0
Кошхъэблэ районым	33800.0
Красногвардейскэ районым	18000.0
Теуцожэ районым	46800.0
Тэхьутэмькьое районым	17000.0";
4) гуадзэхэу N 1-р, 7-р, 9-р, 11-р, 13-р, 17-р, 19-р, 23-р, 27-р, 31-р мы Законом игуадзэхэу N 1-м, 2-м, 3-м, 4-м, 5-м, 6-м, 7-м, 8-м, 9-м, 10-м адиштэу икIэрыкIэу къэтыжыгъэнхэу.	

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 28-рэ, 2012-рэ ильэс N 156

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «2012-рэ ильэсымкIэ ыкIи 2013-рэ, 2014-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэкIэ Адыгэ Республикэм шIокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ и ЧыпIэ фонд ибюджет ехыылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 26-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «2012-рэ ильэсымкIэ ыкIи 2013-рэ, 2014-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэкIэ Адыгэ Республикэм шIокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ и ЧыпIэ фонд ибюджет ехыылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2011-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 28-м аштагъэу N 57-р зытетэу «2012-рэ ильэсымкIэ ыкIи 2013-рэ, 2014-рэ ильэсхэм ячэзыу палъэкIэ Адыгэ Республикэм шIокI зимылэ медицинэ страхованиемкIэ и ЧыпIэ фонд ибюджет ехыылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2011, N 12; 2012, N 4) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) а 1-рэ статья иа 1-рэ Iахъ:

а) иа 1-рэ пункт хэт пчыагъэхэу «2033766.9»-р «2395385.6»-кIэ, «1785928.9»-р «2137641.0»-кIэ, «154832.0»-р «164513.6»-кIэ зэблэхугъэнхэу;

б) иа 2-рэ пункт хэт пчыагъэу «2058390.9»-р пчыагъэу «2473733.7»-кIэ зэблэхугъэнхэу;

в) иа 3-рэ пункт хэт пчыагъэу «24624.0»-р пчыагъэу «78348.1»-кIэ зэблэхугъэнхэу;

2) я 6-рэ статья иа 1-рэ Iахъ:

а) хэт гушыIэхэу «Фондым истраховой запасэу аугъоирэр ухэсыгъэнэу» зыфилохэрэр гушыIэхэу «Фондым истраховой запасэу аугъоирэр анахыбэ дэдэмкIи зыфэдизын ыльэкIыштхэр ухэсыгъэнэу» зыфилохэрэмкIэ зэблэхугъэнхэу;

б) пчыагъэу «46322.8»-р пчыагъэу «49591.7»-кIэ зэблэхугъэнхэу;

3) гуадзэхэу N 1-р, 3-р, 5-р, 7-р ыкIи 8-р мы Законом игуадзэхэу N 1-м, 2-м, 3-м, 4-м ыкIи 5-м адиштэу икIэрыкIэу къэтыжыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 28-рэ, 2012-рэ ильэс N 157

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Унагъор, ныхэр, тыхэр ыкIи кIэлэцIыкIухэр къэухъумэгъэнхэм ехыылаагъ» зыфилорэм иа 12-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лытэгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2012-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 26-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Унагъор, ныхэр, тыхэр ыкIи кIэлэцIыкIухэр къэухъумэгъэнхэм ехыылаагъ» зыфилорэм иа 12-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лытэгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 1994-рэ ильэсым Iоныгъом и 28-м аштагъэу N 117-1-р зытетэу «Унагъор, ныхэр, тыхэр ыкIи кIэлэцIыкIухэр къэухъумэ-

гъэнхэм ехыылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм и Хэбзэгъэуцугу ЗэIукIэ (Хасэм) — Парламентым и Ведомостыхэр, 1994, N 9; Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 1997, N 2; 2000, N 3, 6; 2001, N 3; 2003, N 11; 2004, N 4; 2005, N 11; 2008, N 2; 2009, N 4; 2011, N 6) иа 12-рэ статья кIуачIэ имылэжъэу лытэгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхурэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 28-рэ, 2012-рэ ильэс N 169

ТИКОНЦЕРТХЭР

ГъунэгъушIум шIур фэтэлIо

Кубань къэралыгъо Академическэ къээзэкъ хорым иконцерт Мыекъуапэ къыщитыгъ. Тиансамблэ цIэрылоу «Налмэсым» и Унэ щыкIогъэ пчыхъээхахьэм Шытхьэлэ районым, Адыгеим икъуаджэхэм къарыкIыгъэ нэбгырабэ щытлэгъугъ.

Дунаим щызэлъашIэрэ къээзэкъ хорым ихудожественнэ пащэу, Урысыем, Украинэм, Адыгеим янароднэ артистэу, композиторэу Виктор Захарченкэм пчыхъээхахьэм пэублэ гушыIэ къыщитыгъ. И. Христос къызыхъугъэ мафэмрэ ИльэсыкIэмрэ афэгъэхьыгъэ концертм къэкIуагъэхэм, зэкIэ тиреспубликэ щыпсэурэ лъэпкъ зэфэшхьафхэм ар къафэгъушIуагъ. Музыкальнэ искусствэм цIыфхэр зэрээфыщэгъэхэм мэхьэнэ ин ритызэ, США-м, Европэм ихэгъэгъухэм къащатыгъэ концертхэм тащигъэгъозагъ. Краснодар краим игъунэгъушIоу Адыгеим гуфэбэныгъэ зэрэфишIырэр В. Захарченкэм игупшысэмэ къахигъэщыгъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыло-къэщыокIо ансамблэу «Ислъамыем» ихудожест-

веннэ пащэу, Урысыем, Адыгеим, Къэрэщэ-Щэрджэсым янароднэ артистэу, композиторэу Нэхэе Аслъанрэ АР-м и Къэралыгъо Академическэ лъэпкъ къэщыокIо ансамблэу «Налмэсым» идиректорэу, Урысыем изаслуженнэ артистэу, Адыгеим инароднэ артистэу Бастэ Азмэтрэ бысымхэм ацIэкIэ пчыхъээ-

хахьэм хэлажыэрэмэ къафэгъушIуагъэх. «Ислъамыер», «Налмэсыр», къээзэкъ хорыр зэгъусэхэу концертхэр Москва, Къыблэ шIолъырым, нэмыкIхэм къазрашIатхэрэр дунаим шIуекIэ щашIэу А. Нэхайм ылыгътагъ.

Ижырэ лъэхъаным къыщыублагъэу къээзэкъхэм щыIэкIэ-псэукIэу ялагъэм, яшэн-хабзэхэр

зэрагъэлапIэхэрэм яхылыгъэ театризованнэ къэшIынхэр артистхэм къагъэлъэгъуагъэх.

«Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфиIорэ щытхъуцIэр зыхьырэ орэдылохэр къээзэкъ хорым хэтых. Адыгеим къыщыхъугъэхэри, шеджагъэхэри хьакIэхэм ахэтлэгъуагъэх. Ольга Коняхинам кIэлэцIыкIу ансамблэу «Казачатэм» щыригъажи, къээзэкъ хорым щытхъуцIэхэр къыщыфаусыгъэх.

Адыгеим изаслуженнэ артистэу Владимир Занидрэ, Олег Бондаренкэм, Софья Бовтун, Ольга Коняхинам, Мария Комаровам, Мария Ишенкэм, Александр Дедовым, нэмыкIхэм къыхадзэгъэ орэдхэм хорым хэтхэр къадежыгъэх. «Орэдыжъ» зыфиIоу Нэхэе Аслъанрэ МэщбэшIэ Исхьакърэ зэдаусыгъэу ным фэгъэхьыгъэр концертм щыжынычигъ.

Пчыхъээхахьэр къызаухым бысымхэр артистхэм аIукагъэх, гушыIэгъу афэхъугъэх, зэготхэу нэпэелIгъ сурэтхэр атырахыгъэх.

Сурэтыр пчыхъээзэхьэм къыщытырахыгъ.

Волейбол.

Апшъэрэ купэу

«Б»-р

ЗэлукIэгъу шъхьалэхэр къэнагъэх

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Красногвардейское» Ставрополь край — 0:3 (21:25, 20:25, 34:36). Щылэ мазэм и 12-м Мыекъуапэ щызэлукIагъэх.

Апэрэ ыкIи ящэнэрэ зэлукIэгъухэр нахь гъэшIэгъоныгъэх. Ящэнэрэ ешIэгъум теклоныгъэр зыхьыщтыр къэшIэгъуаеу къытшыхъушIыгъ. Пчыагъэр зэрэлыкIуатэщтыгъэр: 22:22, 23:24, 25:26, 27:26, 28:29, 31:30, 33:33, 34:33, 34:36.

Тикомандэ икапитанэу Къошк Руслъан, Михаил Лубниныр, Павел Гордисовыр, Андрей Сафоновыр, нэмыкIхэри теклоныгъэм фэбэнагъэх, ау а мафэм хьакIэхэр нахь лъэшыгъэх.

ЯтIонэрэ зэлукIэгъоу щылэ мазэм и 13-м Мыекъуапэ щыкIуагъэр Ставрополь краим иволейбол ешIаIомэ 3:2-у ахыгъ.

— ПэшIорыгъэшъ ешIэгъухэр тыухыгъэх, — къытиIуагъ «Динамо-МГТУ»-м итренер шъхьалэу Павел Зборовскэм. — Я 4-рэ чIыпIэр купым къыщыдэтхи, финалныкIом тыхэфагъ.

Мэзаем и 11-м финалныкIор аублэщт. ЕшIэгъухэр зыщыкIошIтхэр зэхэщакIомэ агъэунэфыгъэгон.

ФУТБОЛ. МЫЕКЪУАПЭ ИКIЫМЭФЭ ЗЭНЭКЪОКЪУ

«Щагъдыир» атекIуагъэми, тыгупсэфырэп

Апэрэ чIыпIэр «Щагъдыим» къыдихыгъэми, щылэ мазэм и 20-м кIаух зэлукIэгъухэу стадионэу «Юностым» щыкIошIтхэр гъэшIэгъон хъушIтхэу тэлъытэ. Я 2 — 3-рэ чIыпIэхэр команди 6-мэ ахын алъэкIыщт. «Улапэм» иешIаIэ зэхъокIыныгъэшIухэр фэхъугъэх, «Мыекъуапэр» ащ текIошIтми къэшIэгъуае.

Тхьаумафэм апшъэрэ купым зэлукIэгъухэр зэрэщаухыгъэхэр. «Урожай» — «Радуга» — 1:0, «Мыекъуапэ» — «Щагъдый» — 2:2, «Чыгушъхь» — «Ошъутен» — 1:3, МГТУ — «Улап» — 3:2.

«Урожайм» ифутболистэу Андрей Ушениным апэрэ такыкIхэм къэлапчъэм Iэгуаор дидзагъ. «Радугэ» пчыагъэу 0:1-м емызэгъэу бэрэ ыпэкIэ илыгъ, ау къэлэпчъэлутэу А. Саяпиным шIокIын ылыгъыгъэп. «Урожайм» хэтхэри мыщынэхэу апэкIэ лыкIуагъэщтыгъэх, ащ фэдэ ешIаIом зэнэкъокъур къыгъэдэхагъ.

«Щагъдыим» шешIэрэ Г. Сахадзе «Мыекъуапэм» икъэлапчъэ тIогъогогъо Iэгуаор дидзагъ. Пчыагъэр 1:2 хъугъэу «Мыекъуапэм» ифутболистэу И. Авакян ятIонэрэу «Щагъдыим» икъэлапчъэ Iэгуаор зыдедзэм, зэлукIэгъур икIэрыкIэу аублэжыгъэм фэдагъ. Жыым фэдэу «Мыекъуапэм» теклоныгъэр ищыкIэгъагъ — апэрэ чIыпIэм фэбэнынэм фэшI. ЗэлукIэгъур зэфэдэу аухымэ «Щагъдыир» чемпион хъушIтыгъэ, ащ фэшI икъэлапчъэ къызэриухъумэщтым нахь пылгыгъ.

«Чыгушъхьэм» шешIэрэ А. Нартиковым хьагъэм Iэгуаор зэ ридзагъ. «Ошъутенэм» шешIэхэр В. Манасян тIогъогогъо, А. Мазлэукъом зэ «Чыгушъхьэм» икъэлапчъэ Iэгуаор дадзагъ, хагъэунэфыкIырэ чIыпIэмэ ащыщ къыдахыным фэшI гугъэу яIэм хэхъуагъ.

Технологхэр «Улапэм» IэшIэхэу текIуагъэхэп. С. Мельник тIогъогогъо, А. Маслевскэм зэ хьагъэм Iэгуаор радзагъ. «Улапэм» итренерэу ыкIи иешIаIоу Пэунэжъ Азмэтрэ Александр Студзинскэмрэ зэрызэ МГТУ-м икъэлапчъэ Iэгуаор дадзагъ.

Зэнэкъокъум къэлапчъэм Iэгуаор анахьыбэрэ щыдэзыдзагъэр Хьабэчыр Рустам — 6, ар «Радугэм» шешIэ. Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьалэу Натхьо Адамэ, тренер шъхьалэм ипшъэрылхэр зыгъэцкIэрэ Шыумэфэ Рэмэзанэ ешIэгъухэм яплъых, командэм къырагъэблэгъэн алъэкIыщт футболистхэм алъэплъэх.

Шэмбэтым ешIагъэхэр

УВД — МГГТК — 7:0, «Кавказ» — «Звезда» — 4:2,

«Газпром» — МГТУ-2 — 4:5, «Квант» — «Делотехника» — 3:0, «Спортмастер» — «Ханскэр» — 10:2, «Динамо» — «Джокер» — 4:4.

ЧIыпIэхэр зэтэгъапшэх

Апшъэрэ купыр

1. «Щагъдый» — 19
2. «Мыекъуапэ» — 13
3. МГТУ — 13
4. «Урожай» — 13
5. «Радуга» — 12
6. «Ошъутен» — 12
7. «Чыгушъхь» — 9
8. «Улап» — 1
9. «Мыекъуап-Инвест» — 1.

ЯтIонэрэ купыр

КУПЭУ «А»-р

1. МСПУ — 18
2. «Спортмастер» — 15
3. «Джокер» — 13
4. «Динамо» — 10
5. «Газпром» — 6
6. «Ханскэр» — 6
7. МГТУ-2 — 6
8. «Фышт» — 0.

КУПЭУ «Б»-р

1. «Квант» — 21
2. «Кавказ» — 18
3. УВД — 16
4. МГГТК — 12
5. «Спортмастер-2» — 12
6. «Картонтара» — 9
7. «Звезда» — 6
8. «Делотехника» — 2
9. «Нарт» — 1.

Зэнэкъокъум исудья шъхьалэу Пэнэшъу Мыхьамодэ къызэрэтиIуагъэу, ятIонэрэ купым хэт командэхэу апэрэ чIыпIиплIыр къыдзыхыхэрэр финалныкIом щызэдешIэщтых, нэужым апэрэ чIыпIэхэм афэбэнэщтых. Апшъэрэ купым хэт командэмэ щылэ мазэм и 20-м зэнэкъокъур аухышIт.

Зэхэзыщагъэхэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр
МЭЩЛIЭКЪО
Сайд

Редактор шъхьалэм игуадзэр —
пшъэдэкIыжъ
зыхьырэ
секретарыр
ХЪУРМЭ
Хъусен

Редакциер зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжъ зы-
хьырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIоры-
шIапI, зэраушыхьа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчыагъэр
4010
Индексхэр
52161
52162
Зак. 38

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахъэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахъэр
Сыхьатыр 18.00

НэкIубгъор
зыгъэхъазыргъэр
ЕМТИЛЬ Нурбий.